

VALAŠTIANSKY hlásnik

ročník XXII. ■ číslo 6 ■ december 2024 ■ dvojmesačník

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Adventný čas
- Zo života obce
- Športové aktivity

Vážení občania, milí Valaštania,

už len pár dní nás delí od okamihu, keď pokojom stíchne svet a nastane večer sviatočný. Opäť sa blížia vianočné sviatky, kedy do celého domu preniká pokojná vianočná atmosféra, prichádza sviatočný čas, čas pre vlúdnosť a odpúšťanie, čas rozprávok a vône ihličia. Vianočné sviatky v každom z nás upevňujú základné ľudské hodnoty. Tíško prichádza tento čas, keď sa stretávajú rodiny, príbuzní a známi, keď si sadáme k spoločnému stolu, aby sme sa tešili z jedinečnej sily, ktorej hovoríme rodinné puto. Vianoce sú obdobím, kedy sa každý snaží byť so svojimi blízkymi, keď si uvedomujeme silu priateľstva, lásky, úcty a obetavosti. Vianočný čas má svoje neopísateľné čaro pre každého, kto sa nepozerala iba očami, ale i srdcom, a je príležitosťou zastaviť sa a pozrieť sa do hĺbky svojej duše. Tam, kde sú skryté naše najtajnejšie túžby a želania.

Blíži sa koniec tohto roka, preto mi dovoľte, milí Valaštania, v tomto poslednom tohtoročnom vydaní nášho Valaštianskeho hlásnika poohliadať sa za uplynulým rokom s konštatovaním, aký vlastne bol. Rok 2024 bol pre našu obec náročný, no zároveň plný úspechov a pozitívnych zmien. Úspešne sme získali viaceré dotácie, ktoré nám umožňujú investovať do rozvoja našej obce. Z pohľadu úspešnosti predkladania projektov a ich hodnotenia môžeme konštatovať, že v rokoch 2023/2024 sa podalo 10 projektov väčšieho i menšieho rozsahu. Z toho 5 projektov, ku ktorým patria Miestna občianska a poriadková služba, Terénna sociálna práca, Opatrovateľská služba, Kontajnerové stojiská, či Revitalizácia parku pri Odbornom učilišti internátnom vo Valaskej boli doteraz vyhodnotené ako úspešné. Prvé štyri uvedené v súčasnosti prebiehajú. Oprávnené obdobie realizácie parku je plánované do roku 2026. V súčasnosti máme riadiacim orgánom v posudzovaní projekt obnovy budovy telocvične pri Základnej škole Jaroslava Simana, taktiež bol podaný projektový zámer integrovanej územnej investície na podporu kompostovania v obci Valaská, vďaka ktorej by sme získali kompostéry do rodinných domov. Z rezortu Environmentálneho fondu sme sa zapojili so žiadosťou o podporu formou dotácie v oblasti rozvoja odpadového a obehového hospodárstva na nákup traktora a príslušenstva k nemu pre naše Technické služby Valaská. So žiadosťou o dotáciu sme sa s projektovým zámerom revitalizácie lokality

Tajch zapojili do programu integrovanej územnej investície. Taktiež sme podali žiadosť o poskytnutie dotácie na kosačku pre naše Technické služby, táto však bola zamietnutá. Verím, že s pomocou týchto finančných prostriedkov budeme môcť zrealizovať plánované aktivity a vytvoriť tak lepšie prostredie pre nás všetkých.

SPOLOČENSKÝ ŽIVOT V NAŠEJ OBCI V ROKU 2024

V oblasti kultúry sme v priebehu roka v spolupráci s občianskymi združeniami našej obce usporiadali naše tradičné kultúrne podujatia: Fašiangy, Vynášanie Moreny, Stavanie mája, Cesta rozprávkovým lesom, Festival Dychových hudieb, Jánska vatra, Juliáles pod Úbočou, Rozlúčka s letom, Harula, Valaštianska heligónka či

Skôr ako v tichej noci hviezdica ku hviezdice sa skloní a všetkým deťom tajné prania splní, treba sa pripraviť na Vianoce čisté a biele ako sneh, počas ktorých môžeme všetci prežívať radosť, šťastie a smiech.

tradičné Dedinské páračky. Súčasťou tradičných podujatí bolo aj mnoho sprievodných akcií počas roka, ako sú: šachový turnaj – Memorál Ivana Karaka, Hasičská súťaž o pohár starostu obce, Športové stredy, Športové hry či Začkov pohár vo florbale. Počas kultúrnej jesene sa pri príležitosti Októbra - mesiaca úcty k starším v našom dome kultúry uskutočnili podujatia Šláger paráda a Senzi Sensus. Kultúrny a spoločenský život obyvateľov obohatili naši ochotnícki divadelníci z Valaskej naštudovaním a predstavením divadelnej hry spisovateľa Jozefa Gregora Tajovského Statky-zmätky. Touto cestou sa chcem všetkým členom poďakovať za ich zánietenie a aktívnu činnosť, ktorou nás už reprezentovali aj v iných obciach.

Tento rok bol jubilejný pre náš Dobrovoľný hasičský zbor Valaská, ktorý oslávil 145. výročie svojho

založenia, ale aj pre naše školy, Materskú školu Valaská, ktorá oslávila svoje 70. výročie a Základnú školu J. Simana, ktorá si pripomína 55. výročie jej založenia.

Chcem ešte raz srdečne poďakovať zamestnancom obecného úradu a jednotlivým organizáciám našej obce, ktoré počas roka 2024 pripravili pre občanov a návštevníkov obce zaujímavé kultúrne akcie.

Iste ste postrehli, že sa do vašich domácností doručuje nový obecný kalendár, ktorý sme si pre vás pripravili ako predvoj osláv 555. výročia prvej písomnej zmienky obce Valaská. Kalendár obsahuje rôzne praktické informácie a na čo som obzvlášť hrdý, nachádzajú sa v ňom krásne fotografie z našich valaštianskych podujatí, súčasných i minulých. Na poznaní vlastnej histórie a identity je postavená činnosť mnohých záujmových spolok, zmysel rôznych tradičných podujatí a podobne. A my všetci cítime, akoby sme to nové budovali z tradičných hodnôt, overených časom a hlavne životom našich starých otcov a mám. V budúcom roku oslávime krásne jubileum a ja verím, že v programe osláv, o ktorom vás budeme v predstihu informovať, si prídu na svoje všetky vekové kategórie.

ČO NÁS ČAKÁ V NASLEDUJÚCOM ROKU

Zostavenie rozpočtu na nasledujúce obdobie bolo v tomto roku obzvlášť náročné.

Združenie miest a obcí Slovenska už dlhodobo upozorňuje na nedostatok financií v samosprávach. V niektorých regiónoch dokonca hrozí zastavenie celkového rozvoja. Samosprávy upozorňujú na to, že každý mesiac dostávajú o 50 % menej financií z verejného rozpočtu. Z tohto dôvodu musia prijať rôzne opatrenia. Niekde ide napríklad o vypnutie verejného osvetlenia v nočných hodinách, či zvýšenie poplatku za komunálny odpad. Problematika zvýšenia poplatku za komunálny odpad sa dotkla aj nás. V rámci odpadového hospodárstva je nielen našou povinnosťou, ale aj našim cieľom zabezpečiť pravidelný vývoz, separáciu a likvidáciu odpadu. Keďže vývoz a následné uloženie zmesového komunálneho odpadu, drobného stavebného odpadu a objemného odpadu na skládku stojí obec nemalé financie a v budúcom roku aj dôsledkom zvýšenia DPH na 23 % budú náklady ešte vyššie, sme donútení zvýšiť poplatky za komunálny odpad. Obec má zákonnú povinnosť zostaviť vyrovnaný rozpočet odpadového hospodárstva, čo v praxi znamená, koľko financií zaplatíme za odvoz odpadu a uloženie odpadu na skládku, toľko sme povinní vybrať na poplatkoch za odpad. Poplatok za uloženie

(Dokončenie na str. 2)

Vážení občania, milí Valaštania,
(Dokončenie zo str. 1)

zmesového komunálneho odpadu pozostáva z dvoch častí: jeden poplatok si stanovuje samotná skládka, čo v súčasnosti predstavuje 40 € bez DPH a druhý je zákonný poplatok za uloženie odpadu na skládku. Zákonný poplatok za uloženie odpadu na skládku sa odvíja od úrovne vytriedeného odpadu a v súčasnosti je 22 €. Úroveň vytriedeného odpadu v r. 2023 bola 32,24 %. Preto nielen z environmentálneho, ale aj z ekonomického dôvodu je dôležité v čo najväčšej miere odpad triediť. Obec má snahu vytvoriť lepšie podmienky pre separovaný zber a spravodlivé platenie za odpad, avšak je k tomu potrebná aj vaša súčinnosť a snaha tento odpad poctivo separovať.

V mesiaci december bol obecným zastupiteľstvom schválený Dodatok č. 1, ktorým sa mení a dopĺňa Všeobecne záväzné nariadenie č. 8/2019 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, kde sa výška sa-

dzby poplatku mení na 0,0685 € za osobu a kalendárny deň, t. j. z doterajších 20,00 € na 25,00 € /osoba/ kalendárny rok.

Nastavenie rozpočtu obce na rok 2025 v značnej miere ovplyvnili aj zmeny a doplnky zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl. Doposiaľ boli materské školy a školské kluby detí bez ohľadu na zriaďovateľa financované z vlastných príjmov samosprávy, ktorých podstatnú časť predstavuje podiel na výnose na dani z príjmov fyzických osôb. V zmysle zmien a doplnkov zákona došlo k presunu originálnych kompetencií do preneseného výkonu štátnej správy pri materských školách, čo si vyžiadalo aj zmenu ich financovania. Z tohto dôvodu sa v návrhu zákona znižuje pôvodné percento podielu obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb zo 70 % na 56,1 %.

Aj napriek avizovanému skráteniu daní sme sa snažili do ďalšieho obdobia naplánovať zrealizovanie ďalších investičných akcií v rôznych častiach obce, ako aj prípravu projektových dokumentácií.

Medzi plánované patria oprava oporného múru na Mierovej ulici, povrchové úpravy ciest asfaltovaním v rôznych častiach obce, budovanie ďalších odstavných plôch, obnova náterov striech na budovách hasične či základnej umeleckej školy a ďalšie. Pripravujeme aj rozsiahlu projektovú dokumentáciu k riešeniu chodníka pre peších od železničnej stanice. O všetkých realizáciách vás budem včas informovať aj prostredníctvom webového sídla obce a sociálnej siete, kde pravidelne uverejňujeme informácie o činnosti obecného úradu, o našich zámeroch, ako aj o úspešných projektoch. Veľmi ma teší váš záujem a sledovanosť informácií. Reakcie, ktoré od vás dostávam, ma často povzbudzujú a spolu so svojimi kolegami v nich nachádzam aj podnetné návrhy.

Na záver sa chcem touto cestou úprimne poďakovať za konstruktívnosť a celoročnú prácu pani poslankyniam a pánom poslancom obecného zastupiteľstva, zamestnancom obecného úradu a

všetkým zamestnancom Technických služieb Valaská za ich dobre odvedenú prácu počas celého roka.

Moji milí Valaštania, dovoľte mi, v svojom mene ako i v mene obecného zastupiteľstva a pracovníkov obecného úradu po-priať vám a vašim blízkym šťastné a požehnané Vianoce a do nového roku vám prajem, aby ste zabudli na bolesť, starosti a prežili rok 2025 v láske a spokojnosti.

Prajem vám všetkým požehnané vianočné sviatky, nech nás obdobie Vianoc všetkých naplní pravým pokojom, radosťou, láskou, zdravím a Božím požehnaním po celý nový rok. Prežite krásne a milostiplné Vianoce v kruhu svojich najbližších a priateľov. V novom roku nech vás neopúšťa šťastie, elán a radosť zo života. Každému z vás prajem pevné zdravie, ktoré je také dôležité a je základom spokojného života. Prajem aj pokoj, lásku, naplnenie snov a všetko, čo človeka robí šťastným. S úctou

Mgr. Peter Jenča
starosta obce Valaská

PREHĽAD ZREALIZOVANÝCH INVESTIČNÝCH AKCIÍ V ROKU 2024

Aj v tomto roku sa nám podarilo úspešne dokončiť plánované aktivity. V oblasti investičnej výstavby, údržby a financií sme sa snažili v roku 2024 nadviazať na realizovanie projektov a dlhodobých zámerov našej obce.

1. VYBUDOVALI SME ĎALŠIE KONTAJNEROVÉ STOJISKÁ

Ešte v priebehu minulého roka sa naša obec zapojila do vyhlásenej výzvy Ministerstva životného prostredia, kde sme prostredníctvom Environmentálneho fondu požiadali o dotáciu

v rámci preventívnych opatrení proti škodám spôsobeným medveďom hnedým na budovanie uzavretých kontajnerových stojísk pre kontajnery na zber komunálneho odpadu.

Naša obec bola úspešná v získaní dotácie v sume 103 147,00 €. K štyrom existujúcim pribudli novovybudované stojiská na Hronskej ulici, TDH a pre bytové domy na námestí.

2. NOVÝ VZHLAD DOSTALI ULICE TDH 453, ULICA PREPOJOVACIA AJ NÁŠ CINTORÍN

Stavebné práce v podobe asfaltovania prebehli

na ulici TDH, pred bytovým domom č. 453, na „prepojovacej“ ulici medzi ulicami Októbrová a TDH a taktiež aj na našom cintoríne.

3. ZREKONŠTUOVALI SME TATRANSKÚ ULICU

Vďaka úspešne ukončeným stavebným prácam, pozostávajúcich z nového asfaltového povrchu, nových betónových obrubníkov a betónovej dlažby, či výmeny cestných vpustí, dostala Tatranská ulica nový vzhľad.

4. REKONŠTRUKCIOU PREŠLA AJ NOVOTVORENÁ ZUBNÁ AMBULANCIA

Dňa 4. 9. sme odovzdali do užívania novozrekonštruovanú zubnú ambulanciu v priestoroch zdravotného strediska v našej obci.

5. V RÉŽII TECHNICKÝCH SLUŽIEB OBCE VALASKÁ PRIBUDLI NOVÉ SPEVNENÉ PLOCHY NA PARKOVANIE PRED BUDOVOU TECHNICKÝCH SLUŽIEB AKO AJ PRE BYTOVÉ DOPY NA HRONSKEJ ULICI

(Dokončenie na str. 3)

PREHĽAD ZREALIZOVANÝCH INVESTIČNÝCH AKCIÍ

(Dokončenie zo str. 2)

Plochy sú vybudované z vegetačných zatravnovacích betónových tvárnic, položených na zhrnutenom štrkovom lôžku, lemované betónovými obrubníkmi.

6. NAĎALEJ PREBIEHA REALIZÁCIA VODNEJ STAVBY KANALIZÁCIE NA HRONSKEJ ULICI, I. ETAPA

V réžii investora StVS, a. s., prebieha realizácia vodnej stavby „Valaská – obnova verejnej kanalizácie a verejného vodovodu ul. Hronská“. Po ulahnutí zásyrov po výkopoch, bude obec pokračovať v ďalších plánovaných stavebných prácach v zmysle projektu.

7. V RÁMCI OBNOVY KULTÚRNEHO DOMU SME VÝMENOU STRECHY VYRIEŠILI JEJ HAVARIJNÝ STAV

Poškodený strešný plášť už nedokázal odolávať poveternostným vplyvom a brániť prieniku vlhkosti do budovy. V budúcnosti budeme pokračovať s celkovou revitalizáciou kultúrneho domu, na ktorú veríme, že sa nám podarí získať finančné prostriedky z externých zdrojov, výziev a pod.

Počas roka 2024 sme pravidelne vykonávali práce na údržbe verejných priestranstiev v réžii zamestnancov našich Technických služieb Valaská. V rámci projektu Podpora udržania pracovných návykov PUPN2, sme využili program z úradu práce na zaradenie nezamestnaných do pracovného procesu.

Prípraviť rozpočet na rok 2025 bolo dosť náročné. Aj napriek avizovaným ťažkostiam s financovaním v budúcom roku sme však naplánovali niekoľko investičných aktivít. Pevne verím, že postupne ich budeme môcť všetky realizovať.

Mgr. Peter Jenča
starosta obce

Zo septembrového Obecného zastupiteľstva obce Valaská

Obecné zastupiteľstvo po schválení programu rokovania konaného 18. septembra 2024, procedurálnych otázkach a Správy o plnení uznesení prešlo k:

Majetkovým záležitostiam, kde:

- **schválilo** spôsob a podmienky nájmu nehnuteľného majetku - OVS nebytový priestor Námestie 1. mája 461 a nebytový priestor Námestie 1. mája 459,
- **schválilo** bezodplatný prevod stavebného objektu Niky autobusovej zastávky pri ceste I/72 Valaská časť Piesok a vlastníckeho práva k nehnuteľnosti do vlastníctva a správy SSC,
- **zobralo na vedomie** návrh na uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve o zriadení vec-

ného bremena spoločnosti Stredoslovenská distribučná, a. s., a následne **súhlasilo** s jej uzatvorením,

- **zobralo na vedomie** žiadosti o odkúpenie obecných parciel (záhradiek) a **schválilo** zverejnenie zámerov na ich predaj,
- **súhlasilo** s **uzatvorením nájomnej zmluvy s Rímskokatolícku cirkvou o prenájme pozemkov** pod nehnuteľnosťami vo vlastníctve obce.

V rôznom:

- **zrušilo** uznesenie č. 90/2023 o určení postupu pri majetkovoprávnom vysporiadaní bytového domu na ulici Hronská 429/22.

Patricia Piliarová

Z novembrového Obecného zastupiteľstva obce Valaská

Obecné zastupiteľstvo po schválení programu rokovania konaného 13. novembra 2024, procedurálnych otázkach a Správy o plnení uznesení prešlo k:

Majetkovým záležitostiam, kde:

- **schválilo** predaj obecných pozemkov v záhradkárskej oblasti **žiadatelom**.

V rôznom:

- **schválilo** Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach materskej školy, základnej školy a základnej umeleckej školy za školský rok 2023/2024,
- **zobralo na vedomie** informáciu o vzdaní sa členstva PhDr. Zuzany Kúdelkovej z kultúrnej komisie a následne **schválilo** návrh na jej odvolanie z komisie,

- **schválilo** návrh zápisu do Kroniky obce Valaská za rok 2022,
- **schválilo** realizáciu kapitálovej investície pre projekt „Revitalizácia parku“ a spolufinancovanie projektu vo výške 37,60 % z celkových oprávnených výdavkov minimálne vo výške 30 097,20 €,
- **zobralo na vedomie** informatívnu správu o schválených a podaných projektoch v procese posudzovania a schvaľovania za rok 2024,
- **zobralo na vedomie** informatívnu správu o uplynutí viazanosti zmluvy EcoLed Solutions, a. s., verejné osvetlenie,
- **súhlasilo** s ukončením členstva obce Valaská v Partnerstve Muránska planina – Čierny Hron.

Patricia Piliarová

Informácia o príprave projektu chodníka na Hronskej ulici

Obec Valaská, referát výstavby a územného plánovania, zabezpečuje projektovú dokumentáciu realizácie chodníka pre peších na Hronskej ulici, vrátane prechodu pre chodcov na existujúci chodník na Hronskej ulici. Navrhovaný chodník bude zabezpečovať zlepšenie bezpečnosti chodcov pohybujúcich sa z Partizánskej cesty a Hronskej ulice na železničnú stanicu a autobusovú zastávku pri ceste I/66. Chodník pre peších bude spĺňať požadované parametre pre bezpečný pohyb chodcov pri cestnej komunikácii III/2380 v zmysle príslušných EN STN, musí rešpektovať požiadavky BB RSC ako správcu cesty III/2380, ako aj splnenie podmienok vydaných ODI (Okresný dopravný inšpektorát) a v neposlednej miere splnenie podmienok OÚ Brezno, odbor CDaPK (Odbor dopravy a pozemných komunikácií). Menované inštitúcie sa budú vyjadrovať k navrhovanému zámeru výstavby chodníka.

V súčasnosti stále prebieha zabezpečovanie podkladov pre zhotoviteľa projektovej dokumentácie. Bolo zrealizované geodetické polohopisné a výškopisné zameranie pozemku, ako aj vytýčenie podzemných vedení inžinierskych sietí (zemného plynu, elektrickej energie, pitnej vody, splaškovej kanalizácie, telekomunikačných rozvodov). Rokovania s predstaviteľmi správcov jednotlivých sietí prebehli úspešne, až na SPP distribúcia, ktorý je správcou VTL (vysokotlakového rozvodu zemného plynu) a STL (stredotlakového zemného plynu), uloženého v priestore dotýkajúceho sa pozemku, na ktorom je navrhnutý chodník pre peších. Po zamietavom stanovisku SPP distribúcia sme opätovne požiadali organizáciu o súhlas s umiestnením stavby v ochrannom pásme plynárenského zariadenia. V súčasnosti SPP distribúcia vydala súhlasné stanovisko k umiestneniu stavby v ochrannom a bezpečnostnom VTL a STL pásme plynárenského zariadenia. V návaznosti na prípravné práce bude nasledovať proces odkúpenia častí pozemkov nevyhnutných pre osadenie stavby chodníka a preloženie dreveného podporného bodu vo vlastníctve Slovak Telekomu, a. s., Bratislava, ktorý nesie staršie vzdušné vedenie telekomunikačných káblov.

Po úspešnom ukončení týchto prípravných rokovaní budú podklady v predpokladanom termíne 01/2025 odovzdané projektantom na vypracovanie PD pre stavebné konanie. Po vypracovaní PD bude opäť nasledovať proces vyjadrovacieho a povoľovacieho konania na pripravovaný zámer.

Z týchto dôvodov sa posúva časový horizont prípravy PD vrátane príslušných povolení na rok 2025.

Ján Bystriansky, Referát územného plánovania a stavebného poriadku

TECHNICKÉ SLUŽBY VALASKÁ INFORMUJÚ

S blížiacim sa koncom roka aj my postupne dokončujeme rozpracované projekty. Pre tento rok sme ukončili stavebné práce na odstavňoch pre osobné automobily na Hronskej ulici. Dokončili sme odstavňovú plochu pred bytovým domom Hronská 418, venovali sme sa terénnym úpravám v okolí nových odstavňových plôch a bytových domov pre budúci estetický vzhľad a efektívnu údržbu spoločných priestranstiev. Počas stavebných prác bol priebežne vytvorený násyp z prebytočnej pôdy a skál, potrebný pre budúcu výstavbu odstavňovej plochy pred bytovým domom Hronská 417.

Pre tento rok sme ukončili celoplošný odvoz biologicky rozložiteľného odpadu, aktívni pracovníci spolu s našimi zamestnancami ukončili zber a odvoz popadaného lístia, zrealizovali sme výrubu stromov na Námestí 1. mája, na uliciach Štúrova, Hronská, orez stromov na ulici TDH a začali sme s výrubom náletových drevín popri Ceste osloboditeľov smerom na Kravíny, nakoľko konáre už zasahujú do cestnej komunikácie a v zimnom období pod váhou snehu spôsobujú poškodenie elektrického a rozhlasového vedenia. S výrubom týchto drevín budeme v najbližšom období pokračovať, preto prosím vodičov pri prejazde týmto miestom počas realizácie prác o ohľadupnosť.

Naši zamestnanci postavili novú búdku pre labute na tajchu, ktorá v najbližšom období nahradí pôvodnú, pripravili rozšírenie Z-boxu pri zmrzline v podobe novej betónovej podstavy. Postupne vymieňajú bytové vodomery v bytových domoch, ktoré si výmenu objednali, operatívne riešia havarijné situácie pretekajúcich vodoinštalovaných potrubí a armatúr, prečistujú neodtekajúce kanalizačné potrubia a zabezpečujú

Činnosť kultúrnej komisie

Rok 2024 sa pomaly blíži k svojmu koncu, a preto dovoľte, aby som sa vám prihovoril v mene kultúrnej komisie.

Chcel by som tiež aj touto cestou priblížiť našu činnosť. Tento rok sme zasadali šesťkrát. Na našich stretnutiach sme sa venovali rôznym úlohám, a to hlavne plánovaniu kultúrnych akcií či už obcou, alebo v spolupráci s občianskymi združeniami. Členovia komisie prinášali rôzne podnety a návrhy, ktoré by sa mohli využiť na plánovaných podujatiach.

Najväčším podujatím v našej obci je už viac ako 50 rokov Festival dychové hudby, na ktorom sa podieľame v spolupráci so SOS BB. Spoločne hodnotíme uskutočnené podujatia, čo by bolo dobré vylepšiť, aký mali úspech a ktoré treba zachovávať.

Taktiež sme sa venovali aj kronike. Členovia komisie spolu konzultujú vedenie kroniky obce, ktorá je významným dokumentom. Musím spomenúť aj našu kronikárku, pani Kristínu Magerovú, ktorá to nemala

jednoduché a musela robiť zápisy spätne až niekoľko rokov dozadu. Aj touto cestou by som jej ešte raz veľmi pekne poďakoval za jej prácu.

Kultúrna komisia, ako aj iné komisie, majú odporúčací charakter, a preto sa snažíme byť nápomocní pri každom kultúrnom dianí v obci. Kultúrny referát informuje členov o novinkách v tejto oblasti, ako napr. rekonštrukcia elektrických rozvodov v kinosále, oprava strechy na kultúrnom dome či záujem o realizáciu nových podujatí. Už teraz sa podieľame na prípravách budúcoročných osláv obce.

Dovoľte mi, aby som sa poďakoval všetkým členom kultúrnej komisie za ich doterajšiu prácu a za to, že si nájdu čas popri svojich povinnostiach, že aj im záleží na kultúre vo Valaskej.

A na záver, vám, milí Valaštania, prajem pekné, pokojné požehnané vianočné sviatky a v novom roku veľa zdravia, šťastia a pohody.

Jozef Vrbovský
predseda kultúrnej komisie

údržbu obecných budov. Snažíme sa byť nápomocní aj pri organizácii kultúrnych podujatí, či už je to napríklad výmena osvetlenia, pomoc pri vytváraní kulis na javisku, prevoz rôznych pomôcok a zariadenia a pod. Značný čas a úsilie bol potrebný aj na opravu a inštaláciu vianočných výzdob, opravu, výmenu a doplnenie vianočného osvetlenia.

V poslednom období bolo nutné zamerať sa aj na servis vozidiel a techniky potrebnej pre zimnú údržbu ciest a chodníkov. Priebežne sme doplnili sklad posypovým štrkom, naši zamestnanci včas opravili, rozmiestnili a naplnili drevené búdky na posypový materiál v miestach, ktoré sa v zimných mesiacoch posypávajú ručne. Dôležité je sledovať vývoj a predpoveď počasia, aby ako sa hovorí, nás zima „nezakočila“. V prípade nepriaznivej predpovede s našimi zamestnancami vopred komunikujeme a rozdelíme služby tak, aby cestné komunikácie a chodníky vyčistili a posypali v čo najkratšom čase. Túto neľahkú úlohu nám často komplikujú zaparkované vozidlá, ktoré spomalia alebo úplne zabráni prejazdu techniky, preto prosím ich majiteľov, aby svoje vozidlá podľa možnosti parkovali vo svojich garážach, v dvoroch rodinných domov alebo na odstavňových plochách na to určených. Viacnásobné vracanie sa s technikou na jedno miesto nás spomaľuje a môže mať za následok zhoršenie dopravnej situácie v iných častiach obce, kde v danom čase technika chýba.

Ďakujem a prajem vám príjemné a požehnané Vianoce a všetko dobré do nového roku.

Ing. Ján Marcinek, riaditeľ TS

Adventný čas

Aj v tomto roku 2024 obec Valaská v spolupráci s MO MS Valaská zrealizovali krásnu predvianočnú akciu „Adventný čas“. V tomto roku sa organizátori rozhodli obohatiť o mini trhy, ktorými si jednotlivé organizácie v našej obci mohli spraviť nielen reklamu, ale hlavne podporili charitatívnu myšlienku.

adventná nedeľa – 1. svieca – „Nádej“, resp. železná, Prorocká svieca Program si pre nás pripravili: OUI Valaská a spevokol Lipka pri MO MS Valaská.

Boli aj stánky s občerstvením a ozdobami, ktoré si pripravilo taktiež OUI Valaská.

(Dokončenie na str. 5)

Relikviu môžeme definovať ako osobnú vec, ktorú svätec používal počas života, alebo časť tela; slúžia na uctievanie daného svätca. Z jazykového hľadiska slovo relikvia pochádza z latinského *reliquiae*, čo v preklade znamená pozostatky alebo niečo zanechané. Môžeme tvrdiť, že sa nám zanechal kúsok svätosti v tejto podobe, ktorú môžeme uctievať. Relikvie sa delia na triedy. Relikvie prvého stupňa sú telá alebo ich časti, či úlomky svätca. Môžu to byť určité časti ako kosti alebo mäso z tela svätca. Do druhého stupňa zaraďujeme predmety, ktoré svätec vlastnil alebo využíval počas života. Môže sa jednáť aj o fragmenty týchto predmetov, ak pochádzajú zo starších dôb. Relikvie tretieho stupňa sú predmety, ktorých sa svätý dotkol alebo boli v kontakte s relikviami prvého alebo druhého stupňa.

Adventný čas

(Dokončenie zo str. 4)

adventná nedela – 2. svieca – „Mier“, resp. bronzová, Betlehemska svieca

Program si pre nás pripravila ZUŠ Valaská.

Za ozvučenie ďakujeme chlapcom z Tanečného orchestra Valaská.

Boli aj stánky s občerstvením a ozdobami, ktoré si pripravilo OZ Bahniatka a ZUŠ Valaská.

adventná nedela – 3. svieca – „Priateľstvo“, resp. strieborná, Pastierska svieca

Program si pre nás pripravila MŠ Valaská.

Boli aj stánky s občerstvením a ozdobami, ktoré si pripravilo MO MS Valaská a ZUŠ Valaská.

adventná nedela – 4. svieca – „Láska“, resp. zlatá

Program si pre nás pripravili Betlehemci z Valaskej.

Boli aj stánky s občerstvením a ozdobami, ktoré si pripravil Obecný úrad Valaská a ZUŠ Valaská.

Po roku sme spoločne na našom námestí vytvorili jednu veľkú rodinu! Dovoľte, aby som v mene nás organizátorov poďakoval TS vo Valaskej za technickú pomoc pri každej jednej nedeli a tiež aj pri zhotovení adventného venca a pani učiteľkám z OUI Valaská za krásne ozdobenie adventného venca, za fotografické spomienky ďakujeme Martine Jenčovej a samozrejme každému z vás, ktorí ste spolu s nami prežili krásny adventný čas.

PaedDr. Matúš Magera
člen výboru MS Martin

Relikvie (aj v našom kostole)

Počiatky uctievania relikvií svätých pochádzajú už z raných období kresťanstva a aj z obdobia ešte pred Kristom. Už v samotnom Svätom písme sa spomínajú zázraky s pozostatkami svätých ľudí, prorokov. Napríklad v Druhej knihe Kráľov sa opisuje udalosť po úmrtí proroka Elizea: „Potom Elizeus zomrel a pochovali ho. V tom roku však prichádzali do krajiny moabitosi lupiči. Keď raz pochovávali akéhosi muža, zarezali lupičskú bandu a hodili toho muža do Elizeovho hrobu. Len čo sa ten muž dotkol Elizeových kostí, ožil a stal si na nohy.“ (porov. 2 Kr 13, 20 – 21.) Z toho môžeme usúdiť, že účta k pozostatkom svätých bola v obľube už pred Kristom a že aj tieto predmety majú určitú moc a význam.

Relikvia môže priniesť veriacemu Božiu milosť a dokonca môže sprostredkovať zázrak. Ohľadom tejto témy je mnoho znamenitých zázrakov. Napríklad sa v tradícii Cirkvi spomína prenesenie pozostatkov sv. Kataríny Sienskej. Z Ríma, kde bola pochovaná, si chceli odnieť jej telo do rodného mesta Siena v Taliansku. Z obáv prichytenia pri odnášaní celého tela sa rozhodli preniesť len jej hlavu. Na ceste ich zastavila stráž a keď sa pomodlili k sv. Kataríne, v taške strážcovia našli údajne len veľké množstvo lupeňov ruží.

Môžeme spomenúť aj sv. Šarbela, mnícha a askétu. Po jeho smrti sa udiali mnohé zázraky, uzdravenia. Spomínaná je žena, ktorá trpela rakovinou prsníkov a žalúdka. Keď navštívila pútnické miesto pri hrobe sv. Šarbela, po nasledujúcich vyšetreniach bolo preukázané, že bola uzdravená.

Asi najznámejšia a najviac skúmaná relikvia je nepochybne Turínske plátno, v ktorom mohol byť zabalený Ježiš Kristus po umučení a ukrižovaní. Dnes už vieme, že je vytvorená aj 3D rekonštrukcia tela z tohto plátna. (<https://www.slovoplus.sk/relikvie-byt-na-dotyk-blizsie-k-svatym> k 9. 12. 2024)

Osobne ma fascinovalo, aká kontroverzná téma je téma relikvií. Ide o čosi zjavne biblické, keď ľudia v novozákonných Skutkoch apoštolských berú na vyhánanie diabla a uzdravovanie svojich chorých šatku, ktorá sa dotkla svätého, alebo ich kladli na ulicu, aby sa ich dotkol aspoň tieň svätca. Mnoho protestantských bratov a sestier má obrovský problém s čímsi, čo je súčasťou Svätého Písma a dvojmiléniovej tradície a často to

pokladajú za modloslužbu a uctievanie ľudí. Boh je hrdý otec. Je hrdý na svoje deti, ktoré dokázali v boji so Zlým na tejto zemi prekonať nápor sveta a ostať verní. Teraz sa u Boha prihovárajú za nás a On sám koná divy a uzdravenia pri ich hrobách, prostredníctvom ich relikvií, či pozostalých tiel. Toto je očividné pôsobenie Pána, hrdého Otca svojich detí – takto konal už za života apoštolov a tí ohlasovali Krista ako Boha v ľudskom tele a Kristov Duch pôsobil pri službe týchto ľudí. Áno, aj v Písme

je pasáž, kde namiesto Krista chceli ľudia začať uctievať apoštolov, lebo nepochopili, že to Boh pôsobí cez nich. To je pre nás však skôr dôkaz toho, že ľuďom bez dostatočného oboznámenia sa so spôsobmi konania Boha často chýba správne rozlišovanie vecí.

Cestou za relikviami, ako sa to kedysi hovorilo o prímičnej svätej omši (prvá omša slúžená novo vysväteným kňazom), sa opláti zodrat aj dvojce topánok. A my ich máme takpovediac doma. V našom kostole je relikviár, teda schránka, ktorá obsahuje prvostupňové relikvie (časti tela) rovno dvoch svätých Martinov. Svätý Martin z Tour, patrón nášho kostola a svätý Martin de Porres, ktorý si v dobe ťažkého rasizmu v spoločnosti a v Cirkvi mnoho vytrpel.

O našom patrónovi sa povedalo a napísalo veľa a môžeme sa k nemu vrátiť neskôr. Chcem nám však priblížiť toho druhého Martina, pretože je skutočne fascinujúce, ako cez ponížovanie a kríž môže človek ostať v radosnej pokore a už za života konať v mene Boha divy. Pripájam teda jeho životopis.

Svätý Martin de Porres bol nemanželským synom španielskeho granda Jána de Porres, aristokrata, rytiera rádu z Alcantary a Anny Velasquez, oslobodenej černošskej otrokyne z Limy. Pokrstili ho v kostole sv. Sebastiana v Lime. Otec vzťah s otrokyňou legalizoval až neskôr a syna si vzal k sebe. Pretože bol mulat, zažil Martin vo svojom živote veľa ponížovania, a to nielen pred vstupom do kláštora, ale aj v kláštore.

Na živobytie si zarábala ako učeň u holiča, ktorý bol zároveň aj chirurgom, a tak okolo roku 1583 sa priňom aj vyučil za felčiara. Pomáhal rovnako aj v lekárni a aj z tejto oblasti - oblasti farmácie niečo pochytil. S týmito vedomosťami (holič, lekárnik, chirurg) mal pred sebou skvelú budúcnosť, ale Martinovi to nestačilo.

Preto si v roku 1586 obliekol reholné

rucho v dominikánskom kláštore v Lime. Keďže bol mulat, stal sa laickým bratom (terciárom). Pracoval ako sluha a upratovač, aj keď sa jeho otec za neho hanbil, on svoju službu vykonával dôkladne. Keď bol kláštor v zlej finančnej situácii, sám požiadal predstaveného, aby ho predali ako otroka. Až vtedy si predstavení všimli jeho duchovnú zrelosť a prijali ho do kláštora, už nie ako laického brata, ale ako rehoľníka. Po čase sa stal známym duchovným sprievodcom a poradu k nemu prichádzajú miestodržiteľia, ale aj cirkevní hodnostári. Často ho nemohli zastihnúť doma, lebo veľa času trávil medzi chudobnými a chorými.

Keď v meste vypukol mor a aj jeho spolubratia sa nakazili touto chorobou, Martin premenil časť kláštora na nemocnicu. Staral sa o ľudí, ktorí boli nakazení, ale aj o chudobných, bez rozdielu rasy či farby pleti. Keď bolo v kláštore málo miesta, zriadil v dome svojej sestry sirotinec so školou a ďalšiu nemocnicu pre chudobných. Ľudia si čoskoro všimli jeho intenzívnu aktivitu a začali šíriť chýr o jeho nadprirodzených schopnostiach bilokácie a levitácie. Skúsenosť uzdravenia mal aj mexický arcibiskup, ktorý ho chcel vziať so sebou, ale Martin svojich chudobných neopustil.

Zomrel na následky silnej malárievej horúčky 3. novembra 1639. Hneď po smrti bol pre obyvateľov Peru svätcom, ale cirkev ho až v roku 1837 vyhlásila za blahoslaveného a 16. mája 1962 bol pápežom Jánom XXIII. kanonizovaný. Jeho sviatok sa slávi 3. novembra.

Sám sa nazýval čierny pes (je to aj slovná hračka – po latinsky „pánov pes“ je „domini canis“ – dominikán; čierny pes – lebo mal mamu černošku). Je patrónom holičov a kaderníkov (vyhlásil to pápež Pavol VI.), sociálnej spravodlivosti, školstva, porozumenia medzi rasami. Je ochrancom pred hľadavcami - vedel vraj zázračne liečiť, ale aj zázračne ovládať zvieratá. Dokázal vraj vyhnať hľadavce z každého príbytku, či záhrady, a tak ochrániť úrodu i domáce zásoby.

Pomodliť sa k svätému neznamena nič iné ako modliť sa k Bohu na príhovor daného svätca. Preto dúfam a verím, že si aj my nájdeme osobný vzťah k niektorému z takmer desiatich kanonizovaných svätých, ktorých vernosť Boh dokazuje vedecky nevysvetliteľnými a dobre zachytenými zázrakmi. Ak by sme chceli vidieť telo celého svätého v sarkofágu zo skla, nemusíme cestovať tisíce, ani stovky kilometrov. Zázračne zachované 1700 rokov staré telo svätého Neita, mučenika zo začiatku tretieho storočia je v katedrále v Rožňave.

Mgr. Martin Trojan
duchovný otec farnosti Valaská

Prvý štvrtrok školského roka máme úspešne za sebou. Maličká škôlkari si pomerne rýchlo zvykli na novú triedu, pani učiteľky a kamarátov. Prvotný plač vystriedal úsmev na ich tváričkách a radosť z chvíľ strávených v materskej škole. Počas jesenných mesiacov sa uskutočnili rôzne akcie, na ktorých sa zúčastnili nielen deti, ale aj ich rodičia či starí rodičia a odniesli si so sebou kopec nových zážitkov a pekných spomienok. Október – mesiac úcty k starším bol tradične venovaný všetkým starým rodičom. Pri tejto príležitosti si deti s pani učiteľkami pripravili program v podobe básní, tanca a piesní, za ktorý ich starí rodičia odmenili silným potleskom a úsmevom. Prijemné popoludnie strávili deti so svojimi starými rodičmi v školskej záhrade, kde si vyarili jesenný sviatok formou servítkovej techniky, ochutnali pečené gaštany a zapojili sa do súťaže o najkrajšiu tekvicu, ktorú si so sebou priniesli. Nechýbalo ani občerstvenie v podobe jablkových koláčov, ktoré upiekli deti v triedach, pri príležitosti Dňa jablka (21. október) a teplý čajík, ktorý zahrial telo aj dušu. Víťazom súťaže sa nakoniec stal Matúško Molčan, ktorý si spolu so svojim starým otcom zhotovil z tekvice krásneho leva. Odmenené však boli všetky deti a ich starí rodičia, pretože snaha venovať čas svojim vnúčatám sa cení najviac vo všetkom. V mesiaci október sa naši predškoláci zúčastnili aj Behu pre zdravé srdce, ktorý každoročne organizuje Základná škola Jaroslava Simana. Prejavili svoju pohybovú zdatnosť v behu a za účasť si odniesli nielen medailu, ale aj dobrý pocit, že urobili niečo pre svoje zdravie. Pod vedením pani učiteľky Bc. Kataríny Krupovej sa popoludní v zrkadlovej sále Kultúrneho domu vo Valaskej uskutočnila akcia Cvičenie rodičov s deťmi, ktorá je v našej materskej škole novinkou. Deti s rodičmi hravou formou absolvovali tréning, ktorý pozostával zo zdravotných kardio cvikov precvičovaných na hudbu a zahráli sa rôzne pohybové hry. Cvičenie rodičov s deťmi plánujeme uskutočňovať pravidelne raz do mesiaca. November bol pre našu materskú školu mesiacom osláv. Začali sme hneď na začiatku. Deň 4. 11. patrí všetkým materským školám, pretože je vyhlásený za Dňom materských škôl. Na Slovensku vznikol z iniciatívy Slovenského výboru Svetovej organizácie pre predškolskú výchovu (SV OMEP) a po prvýkrát sa konal v roku 2015. Významným medzníkom v dejinách predškolskej pedagogiky na Slovensku sa stal dátum 4. november 1829, pretože v tento deň vznikla

Zo života materskej školy

a bola založená v Banskej Bystrici prvá detská opatrovňa na území Slovenska. Jej zakladateľkou bola grófka Mária Terézia Brunswická. Česť a vďaka patrí tejto grófke za to, že vystihla špecifikum didaktiky materskej školy už v jej počiatkoch: „Tieto malé deti tak vyučujú, že ani nevedia, že sa učili a celý čas trávia tak, že si myslia, že sa len hrali.“ Aj v našej materskej škole sme tento deň patrične oslávili, naše pozvanie prijali kamaráti z Materskej školy Mýto pod Ďumbierom, deti zo Špeciálnej materskej školy Valaská, pán riaditeľ Súkromnej strednej odbornej pedagogickej školy Brezno (EBG) PaedDr. Miroslav Koralka spolu s pani učiteľkou PaedDr. Martinou Bolfovou, pán starosta obce Valaská Mgr. Peter Jenča, prednostka obecného úradu pani Zuzana Potkányová a pani kultúrna referentka Barbora Morová. Študentky 1. a 3. ročníka EBG v rámci svojej praxe pomáhali pri prípravách a organizácii súťažných disciplín. Oslava prebiehala na školskom dvore, kde naši škôlkari absolvovali rôzne športové disciplíny, ktoré boli zamerané na jesenné práce, akými sú napríklad hrabanie lístia a odnášanie ho vo fúrikoch na kopy, oberanie a hádzanie jabĺčok, zbieranie a počítanie zemiakov. Deti prejavili radosť zo súťaží a sladkou odmenou boli odarované za svoju snahu a šikovnosť. Na záver sme si všetci zaspievali hymnu materských škôl. Ďalším významným dátumom pre našu materskú školu bol 22. november, kedy sa konala oslava 55. výročia založenia Základnej školy Jaroslava Simana a 70. výročia založenia Materskej školy Valaská. Veľkolepý program, ktorý bol pod režisérskou taktovkou pani Ley Weberovej, sa konal v kinosále Kultúrneho domu obce Valaská a zúčastnili sa na ňom naši predškoláci z červenej a modrej triedy, ktorí usilovne niekoľko týždňov nacvičovali svoje scény. Naši škôlkari zodpovedne pristúpili k vystúpeniu a aspoň na chvíľu sa z nich stali malí herci, ktorí zožali veľký potlesk od publika. V novembri sme zažili aj simulovaný zásah hasičov z Dobrovoľného hasičského zboru obce Valaská, pod vedením veliteľa Michala Lengyela, ktorí nám predviedli, ako prebieha evakuácia obyvateľov budovy v prípade požiaru, ošetrovanie zranenej osoby a taktiež nám vysvetlili a názornou ukážkou ukázali, ako zhasiť horiaci olej. Deťom na pamiatku darovali medvedíka – hasiča. V tomto mesiaci sa začína

aj obdobie ľudových tradícií a zvykov. Deti so zelenej triedy prijali pozvanie členov MO MS Valaská a 15. novembra vystúpili s krátkym ľudovým pásmom v Klube dôchodcov na Piesku, na dedinských páračkách. Jedným z hlavných cieľov našej materskej školy je osvojiť si rôzne spôsoby oboznamovania sa s ľudovými tradíciami, zvykmi a zvykoslovím, utvárať si k nim pozitívny a emocionálne bohatý vzťah. V materskej škole sa preto snažíme rôznymi spôsobmi priblížiť deťom tradície, či už oslavami rôznych sviatkov, oboznamovania sa s pôvodným odevom či pracovným náčiním našich starých a prastarých rodičov. Deti sa naučili pranosťky viažuce sa ku konkrétnemu menu v kalendári, vypočuli si staré legendy, vyskúšali si niektoré tradičné zvyklosti. Na Martina očakávali snehové vločky, na Katarínu si zatancovali ako na zábave, na Ondreja triasli plotom, na Barboru trhali čerešňové vetvičky a na Luciu vymetali kúty husacími perami. 6. decembra sme privítali v materskej škole Mikuláša, ktorý prišiel so svojimi pomocníkmi anjelíkmi a deťom rozdal zaslužené balíčky. Deti mu za odmenu zaspievali piesne a zarecitovali básne. Nezabúdame ani na advent, ktorý je obdobím prípravy na Vianoce. Symbolom adventného obdobia je adventný veniec so štyrmi sviecami, ktoré sa postupne zapalujú počas štyroch adventných nediel. V období adventu sa cirkevné tradície prepletajú s pradávnymi zvykmi. Deti si v každej triede s pomocou pani učiteľiek zhotovili adventný veniec, na ktorom si postupne budú zapalať sviečky, pričom budú recitovať báseň Advent, advent štyri sviece. Pomaly, ale isto, sme sa nielen v tomto článku prehlupli do mesiaca december, ktorý patrí medzi najkrajšie mesiace v roku, a to práve vďaka Vianociam. Vianočné obdobie je časom, kedy sa naše srdcia naplnia teplom, láskou a pohodou, obklopené rodinou a tradíciami. Je to obdobie, keď nám svetlo vianočných svetiel a zvuky sviatočných piesní pripomínajú hodnotu spoločných chvíľ, dôležitosť štedrosti a silu rodinných väzieb. V tomto magickom čase sa stretávajú tradície s modernosťou a každá myšlienka, ktorú si vytvoríme počas týchto sviatkov, má silu obohatiť náš život a posilniť náš vnútorný pokoj. Vianoce nám pripomínajú, že jednoduché radosti života a pocit spolupatričnosti sú neoceniteľné a že každý okamih strávený s blízkymi je drahocenný dar. Aj december v našej materskej škole sa bude niesť v duchu Vianoc. Deti budú pri počúvaní kolied obliekať svoju triedu do sviatočného šatu, piecť medovníčky, vytvárať vianočné ozdoby, zhotovovať darčeky, ktorými odberajú svojich najbližších a preukážu im tak svoju úctu a lásku. Pre svojich rodičov si pripravíme krátky kultúrny program a predvedú im ho na vianočných tvorivých dielňach, ktoré sa uskutočnia v priebehu predposledného decembrového týždňa v každej triede. Naši predškoláci zapália na adventnom venci, na námestí vo Valaskej, tretiu adventnú sviečku a na vianočnej tržnici v obci vystúpia s krátkym vianočným programom.

*„Ak láska topí ľad, čo pani Zima vyčarila,
ak dá človek viac, ako v sebe skrýva,
ak vládne všade ticho a počut' praskať mráz,
padajúce vločky a v detských očiach jas,
tak prišla doba, keď pre každého máme pár
prívetivých viet,
sú tu Vianoce a nad ich čaro ničoho niet.“*

Pokojné Vianoce a úspešný štart do nového roka 2025 vám praje kolektív MŠ Valaská!

Blokové vyučovanie Krvavé sonety

*Ó, krv je vlaha divotvorná! — Skrytá,
jak vzácny mušt, vrie v srdca pohári,
až udrie v ústroj silou vlnobitia;
s tým v tepnách v ruch sa, v mluno prevarí
a vôľu tvorčiu, zajme kolo žitia...
Či myslia na to kedy mäsiari?*

Žiaci 9. B triedy si formou blokového vyučovania a prepojením predmetov slovenský jazyk a výtvarná výchova pripomenuli nezmyselnosť vojny, jej dopad na život civilného obyvateľstva a uvedomili si význam života v mieri.

Hoci autor sonetov P. O. Hviezdoslav, ktorého Krvavé sonety mala

v zbierke aj kráľovná Alžbeta II., nebol žiadne neviniatko a počas štúdia v Kežmarku bol trikrát v školskom väzení za neskoré príchody a vyliatie krčahu vína na hlavu školníka, i on si dostatočne uvedomoval a odsúdil hrôzy vojny, tiež reagoval na situáciu v spoločnosti. Spojením 4 vyučovacích

hodín sme vytvorili priestor na hlbšie vniknutie do problematiky 1. svetovej vojny i na výtvarné spracovanie obrazov, ktoré nám

táto hrozná udalosť priniesla. Vznikli tak hodnotné práce plné bolesti a krviprelievania.

PaedDr. Denisa Maťovčíková

Keď sa múdrosť a životné skúsenosti stretli s mladosťou

Pesničkou Úsmev začala besiedka pre starých rodičov, ktorá sa v rámci Mesiaca úcty k starším konala 28. 10. 2024 v 6. B triede. Pre starých rodičov, ktorých prišlo na besiedku neúrekom, si žiaci pripravili program plný básní a piesní. Nejednému z nich vyhláka slzička a mnohí sa pridali k spevu svojich vnúčat. Za všetkých starých rodičov sa v závere poďakovala p. Halajová, ktorá nás prekvapila aj peknou básničkou. Starých rodičov sme okrem pozdravov s venovaním a kvetov prekvapili aj chutným občerstvením, ktoré pripravili naši chlapci Tomáš a Matej za pomoci ostatných. Starí rodičia odchádzali plní dojmov a radosti zo svojich vnúčat.

M. Rafajová, triedna učiteľka

Lampiónový sprievod

V čase, keď sa kráčia dni a predlžujú noci, je príjemné sa stretnúť na veselej lampiónovej prechádzke. A tak sa posledný deň pred jesennými prázdninami zišli pred školou deti ŠMŠI a žiaci SZŠI aj so svojimi učiteľmi, aby sa spolu vydali na historicky prvý lampiónový sprievod. Lampióny majú svoj pôvod v Ázii. V minulosti boli lietajúce lampióny používané na signalizovanie v armáde, pretože boli viditeľné z veľkej vzdialenosti. Neskôr však začali symbolizovať vieru v naplnenie ľudských snov a želaní. Žiara Lucerien má odohnať smolu, bolesť v srdci a priniesť ľuďom šťastie, lásku, zdravie a prosperitu. Farebné lampióny, ktoré si deti pripravili spolu s pani učiteľkami alebo si ich priniesli z domu, nám všetkým svojimi svetielkami ukazovali cestu. V pokojnej atmosfére sa sprievod vybral smerom k obci Hronec. Rozžiarené oči a veselý smiech detí vytvoril neopakovateľnú atmosféru. Cieľom lampiónového sprievodu bol kostol sv. Klementa v Hronci. Tam sme na chvíľu všetci stíchli a uctili si pamiatku našich najbližších. Prvý lampiónový sprievod sa deťom páčil, bol to pre nich nezvyčajný zážitok. Dúfame, že o rok si ho opäť zopakujeme.

Mgr. Nezbedová

Prijatie žiakov prvých ročníkov do remeselného cechu

V utorok 29. októbra 2024 sa uskutočnilo slávnostné prijatie žiakov prvých ročníkov našej školy - do remeselného cechu Odborného učilišťa internátneho Valaská. Po úvodnom príhovore riaditeľky školy Mgr. I. Setvákovej nasledovalo predstavenie kolektívov tried všetkých učebných odborov pod vedením svojich triednych učiteľov a majstrov odborného výcviku. Za kreatívnym predstavením žiakov ich čakalo plnenie zábavných úloh, pri ktorých si všetci zmerali svoje sily, šikovnosť, postreh i vynaliezavosť. Potom nastala chvíľa slávnostného pasovania žiakov prvých ročníkov a ich prijatie do remeselného cechu Odborného učilišťa internátneho Valaská. Z rúk cechmajsterky Mgr. I. Setvákovej si prevzal každý učen

listinu prijatia do cechu remesiel, v ktorom sa vzdeláva. Program slávnostného dňa ukončili žiaci školského internátu hudobným pásmom.

Všetkým žiakom našej školy prajem veľa úspechov a trpezlivosti vytrvať na ceste za svojím cieľom.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa podieľali na príprave prvého ročníka prijímania žiakov do cechu remesiel. Deň sa nám vydaril; čo prezrádzala úprimná radosť v očiach žiakov a ich aktívne zapojenie sa do všetkých ponúknutých činností. Teší nás, keď sú žiaci aktívni, tvoria, spokojní a v pokojnej atmosfére dokážu prehlbovať vzájomné vzťahy, zdieľať sa a obohacovať jeden druhého.

Teším sa na naše ďalšie spoločné aktivity pre vás!

Mgr. Janka Kučerová

Úspech v medzinárodnej súťaži Vianočná pohľadnica 2024

Tento rok organizovalo Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne 21. ročník medzinárodnej detskej výtvarnej súťaže Vianočná pohľadnica 2024. Súťaž bola tematicky zameraná na uchovávanie tradičného vianočného zvykoslovia a výtvarné spracovanie tradičnej vianočnej témy. Témou tohtoročnej súťaže boli „betlehemske obchôdzky“. Žiaci našej školy sa ihneď pustili do maľovania a vytvorili niekoľko krásnych návrhov pohľadníc, ktoré sme zaslali do súťaže. A šťastie sa na nás usmialo. Spomedzi 4000 zaslaných pohľadníc zo slovenských aj poľských škôl sa podarilo získať špeciálnu cenu žiakovi 7. ročníka ŠZŠI vo Valaskej Dávidovi Puškovi. Cenu si osobne prevzal na slávnostnom vyhodnotení v Dolnom Kubíne. A my mu prajeme, nech mu maľovanie robí radosť aj naďalej.

Mgr. Nezbedová

Exkurzia v Tesco

Dňa 25. 11. 2024 sa žiaci 8. - 9. ročníka ŠZŠI zúčastnili Exkurzie v Tesco Brezno spolu so svojimi triednymi učiteľkami. Cieľom exkurzie bolo oboznámenie žiakov s učebným odborom Obchodná prevádzka: Skladník – príprava, skladovanie a predaj tovaru na zmluvnom pracovisku Tesco.

Počas exkurzie nás sprevádzala pani riaditeľka Monika Vetráková, ktorá žiakov previedla po prevádzke a priblížila im obsah a náplň práce daného učebného odboru spolu s praktickými ukážkami; ktoré si mohli žiaci vyskúšať pod jej dohľadom priamo na pracovisku. Odborný výklad a možnosť vyskúšať si praktické činnosti žiakov veľmi zaujali a motivovali k výberu budúceho povolania. Žiaci boli aktívni a ochotne sa zapájali do navrhovaných činností. Ďakujeme vedeniu Tesca Brezno, pani Monike Vetrárovej, za prijatie, sprevádzanie, odborný výklad a pozornosť pre žiakov v predvianočnej sladkosti.

Do ďalšej práce vám prajeme veľa sily, elánu a spokojných zákazníkov.

Mgr. J. Kučerová, Mgr. M. Bartáková

Adventná svieca

Dňa 1. decembra 2025 začal adventným obdobím nový cirkevný rok. 13 žiakov Špeciálnej základnej školy, Praktickej školy a Odborného učilišťa internátneho Valaská sa zúčastnilo slávnostnej chvíle posvätenia adventného venca a zapálenia prvej adventnej sviečky v našej obci. Žiaci sa na túto, spoločne prežitú chvíľu s občanmi Valaskej tešili. Pod vedením pani učiteľiek pripravili krátke adventné pásmo, zamerané na očakávanie príchodu Mesiáša. V úvode spritomnili okamih Zvestovania, ako archanjel Gabriel oznámil mladéj deve Márii, že sa stane Matkou Božieho Syna. Pásmo pokračovalo predstavením prítomnosti a pôsobenia Božích poslov - anjelov v živote ľudí a krátkou modlitbou detí k anjelom. Ho-

vorené slovo spestrili pokojným tančekom na pieseň od Kristíny „Anjeli lietajú nízko“. Program zakončili žiaci našich škôl básňou pri adventnom venci.

Veľmi si vážime, že sme aj tento rok mohli svojou prítomnosťou pozdraviť všetkých občanov našej obce. Prajeme vám pokojné prežitie adventného obdobia a dobrú prípravu na sviatky narodenia Božieho Syna; slovami básne:

„Vianoce prídu, preletia, minú.... Kto vie, či sa ich dočkáme zas?“

Nečakajme potajme na chvíľu inú, dnes je ten pravý čas!“ Ďakujeme všetkým, ktorí si našli čas a prišli nás podporiť svojou prítomnosťou. Tešíme sa na ďalšie stretnutie s vami!

J. Miklošová a J. Kučerová

Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok

Krabica od topánok, taká obyčajná a predsa potrebná... Vďaka iniciatíve ľudí z OZ Kolko lásky sa na Vianoce už niekoľko rokov tešia aj osamelí seniori po celom Slovensku. Tak ako po minulé roky, sme sa aj my zapojili do tejto zbierky a spoločne s obyvateľmi našej obce, Základnou školou J. Simana a Praktickou školou z Valaskej sa nám podarilo vyzbierať a koordinátorke, Evke Škorvákovej, odovzdať 50 krabíc naplnených láskou, verím, že z lásky. Teší ma čoraz väčší záujem o túto zbierku, vďaka ktorej z roka na rok vyzbierame viac a viac krabíc. Tie budú podarované seniorom v zariadeniach, ale i takým, čo sú doma sami. Aj po minulé roky sa krabičky dostali do rúk aj k seniorom žijúcim vo Valaskej. Už teraz sa neviem dočkať ďalšieho ročníka, pretože tá radosť a vďačnosť v očiach našich starých je neskutočnou odmenou.

Bc. Barbora Morová

VALAŠTIANSKA HELIGÓNKA

Dňa 16. 11. 2024 sme sa po roku opäť stretli u nás v kultúrnom dome na krásnom folklórnom podujatí pri speve a hre na heligónke. Skôr ako napíšem pár viet, chcem pripomenúť, že heligónky sa už vo Valaskej organizovali približne pred 23 rokmi v bývalom Texase. Vtedy s touto myšlienkou začal p. Smrečan, Ján Weiss a Ján Datko. Pred 5 rokmi aj mne preletela hlavou myšlienka, ako si to zopakovať a vydarilo sa.

Tentokrát sme spolu s manželmi Vrbovskými spojili svoje sily a začali organizovať. Účinkujúcich bolo až 32, najmladší vo veku už od 7 rokov a vyššie. Zanočili a zahrli nám piesne z Podpoľania, Čierneho Balogu a Horehronia. Hrdo píšem, že aj Valaštania ukázali, čo sa v nich skrýva. Spevom nás potešili Vaneska Vrbovská, Renáta Kubove (Fašková) a krásnou hrou a piesňou Jozef Vrbovský a Richard Datko. Programom nás sprevádzal vtipný moderátor Janko Jankov. Nálada bola úžasná aj vďaka vám, divákovi, ktorí ste to svojím potleskom viac oživili. Patrí vám veľké ďakujem.

Toto podujatie z môjho pohľadu malo veľký úspech a keďže sme chceli pokračovať ďalej, tak sa nám podarilo účinkujúcich a priaznivcov heligónok presunúť o pár metrov ďalej, do vestibulu kultúrneho domu a do bývalej Palmy, kde zábava pokračovala.

Ďakujem patrí p. Erikovi Bachratému, ktorý zabezpečil večeru a občerstvenie, taktiež p. Morovej a p. Popovičovej za predaj vstupu, OcÚ Valaská za prístroj a hlavne sponzorom, bez ktorých by to nešlo. Páčilo sa vám? Ak áno, tešíme sa opäť o rok.

Renáta Kubove

Dedinské páračky

Ani v neskorom jesennom čase MO MS vo Valaskej neoddychoval a zrealizoval v miestnej časti Piesok v priestoroch klubu dôchodcov tradičné dedinské páračky v spolupráci s obcou Valaská. O veľmi pekný kultúrny program sa postarali žiaci pod vedením

pani zástupkyne Vaisovej z Materskej školy Valaská. Hrou na akordeón nás potešil predseda kultúrnej komisie. Nepáralo sa len, ale hovorili sa aj rôzne príbehy, či spomienky na časy dávno minulé. Plný klub dôchodcov znamenal pre organizátorov spokojnosť s akciou. Pre účastníkov bol zabezpečený nielen odvoz, ale aj chutné pampúšky, údené mäsko, ale aj varené vínko. Toto všetko sme si vychutnávali za čara praskajúceho dreva v krbe.

V mene MO MS vo Valaskej chcem veľmi pekne poďakovať všetkým tým, ktorí akoukoľvek formou prispeli k úspešnému priebehu tejto akcie. Táto akcia sa mohla zrealizovať vďaka finančnej dotácii pre MO MS vo Valaskej, za čo ďakujeme vedeniu obce, poslancom OcZ a ekonomickému úseku obce.

Veríme, že každý jeden účastník odchádzal domov nielen s pocitom dobre vykonanej práce v podobe napáraného peria, ale hlavne s krásnymi nostalgickými spomienkami.

PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská

MATIČNÍ JUBILANTI 2024

Október - mesiac úcty k starším. MO MS vo Valaskej nezabudol na svojich jubiliujúcich členov. V tomto roku ich bolo 21 a spoločne sme si 28. 10. 2024 pripomenuli ich krásne životné jubileum v priestoroch Výstavnej sály Kultúrneho domu vo Valaskej. O kultúrny program sa postarali šikovní a talentovaní žiaci Materskej školy Valaská a ZUŠ Valaská. Za spoluprácu treba poďakovať aj obci Valaská, referátu kultúry a členkám výboru Alenke Kurekovej a Danke Králikovej, tiež aj členkám dozorného výboru Milenke Kúdelkovej a Anke Fischerovej za aktívnu pomoc pri organizácii tohto krásneho poobedia.

Mgr. Kristína Magerová, riaditeľka
OP MS Brezno

„Statky-zmätky po valašiansky“

Divadelné predstavenie pod režisérskym okom Taničky Vilhanovej a Anky Fischerovej zaznamenalo veľký úspech aj za hranicami nášho katastra. V mesiaci október matiční ochotníci z Valaskej vystúpili vo Zvolenskej Slatine a Mýte pod

Ďumbierom.

Vo Zvolenskej Slatine sme vystúpili dňa 20. 10. 2024 v rámci Dní ochotníckeho divadla, ktoré usporiada obec a Matica slovenská. V Mýte pod Ďumbierom sme vystúpili o týždeň neskôr, a to 27. 10. 2024 pri príležitosti mesiaca úcty k starším. V oboch vystúpeniach sme si vypočuli potlesk, ktorý nás bude hriať pri srdci a bol pre nás poďakovaním za našu spoločnú prácu.

V tomto roku sme celkovo vystúpili 5-krát pri rôznych príležitostiach. V mene MO MS vo Valaskej prajem každému jednému ochotníkovi pevné zdravie, úsmev na tvári a verím, že toto krásne dielo ešte niekedy zopakujeme.

PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská

POĎAKOVANIE

V mene výboru a dozorného výboru, valného zhromaždenia mi dovoľte poďakovať vám všetkým, ktorí ste nám boli nápomocní pri realizácii matičných aktivít v roku 2024. V každom jednom čísle sme vám priblížili našu činnosť, ktorú sme zamerali na národné povedomie, lásku k vlasti, úctu k tradíciám, k budovaniu nehmotného dedičstva našej obce, rozhovormi s občanmi, športovými aktivitami, vzdelávacím výletom, ale aj prepájaním matičných myšlienok mimo obce či okresu na úrovni kraja, či štátu. Zapájali sme do aktivít najmä MŠ Valaská, OUI Valaská, ZUŠ Valaská, ale aj ZŠ J. Simana Valaská. Spolupracovali sme s TS Valaská, DHZ Valaská, ale aj s ostatnými organizáciami v obci. Naše veľké poďakovanie patrí aj poslaneckému zboru. Ďakujeme za realizáciu matičných aktivít starostovi obce Petrovi Jenčovi, tiež aj referátom obce, ktoré boli vždy nápomocné. Ďakujeme kolektívnym členom nášho MO MS, ako aj speváckemu zboru Lipka pri MO MS Valaská. Poďakovanie patrí aj riaditeľke oblastného pracoviska MS v Brezne, okresným a krajským predstaviteľom MS, ktorí nás aktívne podporujú! V neposlednom rade vám všetkým ďakujem aj ja osobne za každé slová povzbudení, ale aj kritiky, za každé jedno hodnotenie matičných akcií. Spoločne sme toho naozaj zažili veľa, tak ako som už raz povedal: „Spolu tvoríme hodnoty, budujeme kresťanské, národné piliere v obci, verní odkazu našich predkov a budujeme pozitívne vlastenectvo v každom jednom z nás, lebo aj my sme súčasťou jednej veľkej matičnej rodiny. MY sme MATICA!“

Budúci rok 2025 nás v auguste čakajú voľby do orgánov MO MS vo Valaskej a ja pevne verím, že spoločne valným zhromaždením rozhodneme a zvolíme si takých zástupcov, na ktorých sa budeme môcť kedykoľvek spoľahnúť, zástupcov, ktorí nás budú nielen reprezentovať, ale hlavne budú bojovať za našu veľkú matičnú rodinu!

Bližšie sa najkrajšie sviatky v roku, a tak vám prajem pevné zdravie, Božie požehnanie, lásku a nehu najbližších, osobnú aj pracovnú pohodu a do nového roka vám prajem len to najlepšie.

PaedDr. Matúš Magera
predseda MO MS Valaská

Veselé sviatky vianočné,
pekné cesty polnočné,
pod stromčekom pekný darček,
na Silvestra rezký tanček,
zo zábavy rovný krok,
a potom šťastný nový rok.

Miestny odbor
Matice slovenskej Valaská

Páračky na Piesku

Aj naši členovia ZO JDS vo Valaskej sa v piatok, 15.11. 2024 zúčastnili páračiek na Piesku, ktoré organizovala Miestna organizácia Matice slovenskej vo Valaskej. Bolo to príjemné posedenie, kde si páračky zaspomínali na staré dobré časy a zvyky. Úvodom sa prítomným prihovril starosta obce Peter Jenča a predseda MO Matúš Magera. Podujatie pozdravili detičky z materskej školy a heligonkár Jožko Vrbovský. Dôchodcovia ďakujú za dobre zorganizovanú aktivitu. Veľké poďakovanie patrí aj Martinke Jenčovej. Fotí a robí fotodokumentáciu nielen z tejto akcie, ale aj z mnohých akcií, ktoré organizuje obec. Veríme, že tradície a históriu si budeme v našej obci pripomínať aj naďalej.

Peter Bánik

Jubilanti ZO JDS vo Valaskej

V piatok 15. 11. 2024 si Výbor ZO JDS vo Valaskej uctil jubilantov za rok 2024. Na slávnostné posedenie bolo pozvaných 24 jubilantov, ktorí v roku 2024 oslávili svoje narodeniny vo veku 75, 80, 85 rokov. Jubilantov privítala predsedníčka ZO Vierka Sedláková. Jubilanti spolu s členmi výboru si posedeli pri malom občerstvení. A čo je účel takýchto stretnutí? Aby sme sa spolu stretávali, porozprávali sa medzi sebou. Záverom ešte raz prajeme všetkým oslávencom veľa, veľa zdravia a aktívnej činnosti v našej organizácii. Ďakujeme aj Jožkovi Vrbovskému, ktorý nám prišiel spríjemniť naše posedenie spevom a hrou na heligónke. Poďakovanie patrí aj pani učiteľke a deťom z MŠ, ktorí prišli pozdraviť toto naše podujatie kultúrnym programom.

Peter Bánik

Mesiac úcty k starším OO JDS Brezno

Predposledný deň, 30. 11. 2024 sa stretli v reštaurácii OMEGA v Brezne dôchodcovia okresu Brezno, pri príležitosti Mesiaca úcty k starším. Organizátorom tohto stretnutia bola OO JSD Brezno. Za našu ZO JDS vo Valaskej sa stretnutia zúčastnilo 10 seniorov. Ďakujeme starostovi obce Petrovi Jenčovi, ktorý sa aj napriek svojej zaneprázdnenosti tejto milej akcie, na naše pozvanie, zúčastnil. Dôchodcovia si na slávnostnom posedení pospomínajú na mladšie časy, potancujú si, pripijú si na lepší zajtrajšok a pevné zdravie.

Peter Bánik

Návšteva soľnej bane Wieliczka s prehliadkou vianočného Krakova

Advent je časom, v ktorom môže každý z nás zažiť niečo výnimočné a zároveň spoznať nepoznané.

Celodenný poznávací výlet, organizovaný MS Červeného kríža vo Valaskej, sa uskutočnil v adventnom čase v sobotu 7. 12. 2024. Predsedníčka Renka Kováčová nás všetkých milo privítala a zodpovedne informovala o aktivitách, ktoré nás čakajú. Monika Dobišová, Evka Surová a Janka Turoňová nám upiekli výborné pečivo na cestu. Počasie aj dobrá nálada v autobuse nás sprievádzala celou cestou.

Prvé miesto nášho spoznávania bola soľné prostredie. Dobrá voľba, nakoľko takéto prostredie pozitívne vplyva na dýchacie cesty a kožné problémy, a využíva sa aj ako rehabilitačné. Soľná baňa Wieliczka patrí do kultúrne najhodnotnejších pamiatok v Poľsku, je len 15 km od Krakova. Patrí medzi najstaršie na svete - ťažba v nej prebiehala od 13. storočia. Je najhlbšia (327 m) v strednej Európe, s dĺžkou 300 km a 9 podlažiami. Teplota a vlhkosť sú v soľnej bani prísne regulované. Celoročná teplota je od 14 °C do 16 °C.

Po zostupe cca 400 drevených schodov sa pred nami otvorila soľná krajina. Na turistickej trase cca 3 km nás v hĺbke 64 až 135 metrov previedla domáca sprievodkyňa, ktorá nám priblížila historické zaujímavosti z banického sveta. Prekvapivé interaktívne momenty nás vtiahli hlboko do minulosti. Podzemné jazierko, sochy od baníkov, expozície, kaplnky, zdobené

sály s lustrami zo soli, v ktorých sa konajú rôzne podujatia. Obdivuhodné boli na stenách vytesané výjavy svätcov, kde nechýbala aj Posledná večera. Výstup hore na povrch sme už absolvovali výťahom. V čase našej prehliadky (2 – 3 h) mali celoštátnu súťaž hasičské trojčlenné družstvá v behu do schodov. Bolo to zaujímavé sledovať, ako si dokážu mladí aj týmto spôsobom zvyšovať svoju kondíciu pre svoju zmysluplnú profesiu.

Druhým miestom nášho spoznávania bola prehliadka korunovačného mesta Krakov, ktoré je miestom európskeho významu, o čom nás poinformovala pani sprievodkyňa v slovenskom jazyku. Krakov je prekrásne, kúzelné a čisté mesto s množstvom videní a bohatou históriou. Domáca sprievodkyňa nás previedla popri Visle až do centra historického mesta malebnými uličkami a svojím odborným výkladom zaujala nejedného z nás. Bolo čo obdivovať a obzeráť. Spoznali sme miesto korunovačie poľských kráľov - veľkolepú Wawelskú katedrálu, ktorá patrí do kultúrnej pamiatky s tisícročnou históriou. Krakov je aj pútnické mesto, kde študoval a slúžil ako kňaz, neskôr ako krakovský arcibiskup Karol Wojtyła. Tu prežil posledné roky na Františkánskej ulici číslo 3 ešte predtým, ako sa stal pápežom. Katolícky mariánsky kostol Nanebovzatia Panny Márie bol veľkolepý, v ktorom podľa povesti zostrelili trubača, ktorý ohlasoval tatárske vpády. Na jeho pa-

miatku hrá každú hodinu melódia. Rynek Glówny - najväčšie stredoveké námestie (200 x 200 m) v Európe z 13 st., obklopené palácami a kostolmi v centre historického mesta. Veža radnice, budova Sukiencie - tržnica s poľskými suvenírmi, vyparádené konské drožky. Počas vianočných trhov je námestie magickejšie svojou svetelnou výzdobou, ponukou z gastronómie, posedením pri kavič-

ke i vianočným punčom s príchutou sliviek. Na námestí je aj podzemné historické múzeum, ktoré sa vraj oplatí navštíviť. Snáď nabudúce.

V mene všetkých účastníkov vďaka patrí aj šoférom za bezpečný návrat na nočných hodinách, a v neposlednom rade predstavenstvu MS ČK za výnimočný a nezabudnuteľný zážitok.

Lýdia Rolincová

MARTINSKÁ KVAPKA KRVI

Dňa 11. 11. 2024 sme v spolupráci s Transfúznou stanicou v Banskej Bystrici zorganizovali odber krvi. Bol to v tomto roku v poradí tretí odber krvi vo Valaskej, pretože muži môžu darovať krv 4x ročne a ženy iba 3x ročne.

Členky Miestneho spolku Červeného kríža vo Valaskej pripravili občerstvenie (bagety a upiekli koláče) a zároveň sa zúčastnili odberu krvi.

Na odber krvi prišlo 24 darcov, z ktorých 20-tim bola aj odobratá ich vzácna tekutina - krv.

Odberu sa zúčastnili aj opakovaní darcovia a aj noví darcovia krvi.

Touto cestou chceme poďakovať všetkým darcom, ktorí sa

prišli podeliť o kúsok seba a pomôcť zachrániť životy iným. Nikdy nevieme, kedy ju budeme potrebovať aj my.

DARUJTE KRV, DARUJTE ŽIVOT!

Zároveň vás pozývame na ples Červeného kríža dňa 1. februára 2025.

(bližšie informácie u p. Kováčovej 0908 573 841)

Tak, ako každý rok, aj tento k nám do obce zavítal sv. Mikuláš. Obec si pre deti pripravila program, ktorý sa konal vonku na námestí a predstavili sa v ňom Fifo & Vierka, ktorí potom spolu s deťmi rozospievali a roztancovali celé námestie a privolali Mikuláša. Niet pochýb, že v našej obci máme samé dobré deti, ktoré dostali

Mikuláš

sladkú odmenu a spoločne rozsvietili stromček a celú vianočnú výzdobu na námestí. Čarovnú atmosféru dopĺňal poletujúci sneh a vianočná hudba, ktorá sa niesla obcou. Rodičia i deti sa

mohli zohriať pri starostovskom punči a teplom čaji, ktorý rozdával priamo pán starosta spolu so svojim pomocníkom, poslancom Ing. Marekom Morom. Neskôr sa Mikuláš spolu so svojimi pomocníkmi presunul aj do starej Valaskej a na Piesok, kde ho tiež netrpezlivo očakávali detičky.

Bc. Barbora Morová

Obnova knižničného fondu

Aj tento rok sa nám podaril úspešný projekt Knižnica, brána do sveta fantázie, vďaka ktorému sme získali finančné prostriedky na nákup nových kníh do našej knižnice. Časť knižničného fondu sme obnovili už v mesiaci júl, kedy sme do knižnice zakúpili vyše 50 ks nových kníh rôznych žánrov od historických a moderných románov, kriminálne romány, až po detskú literatúru. V novembri sme doplnili knižničný fond o ďalších 50 kusov nových kníh. Veríme, že sa vám budú nové knihy páčiť a prilákajú k nám aj nových dospelých, ale i detských čitateľov. Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Bc. Barbora Morová

ADVENT V KNIŽNICI

Po marcovom úspechu rozprávok a tvorivých dielní v knižnici som s veľkou láskou a radosťou pripravovala aj rozprávkové Vianoce v knižnici. Advent je jedno krásne obdobie naplnené očakávaním a tajomnom z príchodu Ježiška. Žiariace detské očka pri počúvaní alebo čítaní nielen vianočných rozprávok, sú pre mňa veľkou potechou, že deti milujú príbehy ukryté v knihách. Čaro detskej fantázie pri čítaní kníh je neskutočné. Preto by som touto cestou chcela osloviť aj vás, rodičov, starých rodičov, nájdite si chvíľu času a prečítajte deťom krátku rozprávku. Venovať im svoj čas je to najvzácnejšie, čo môžete pre deti urobiť.

Počas tohto obdobia ma navštívilo množstvo detí z našich škôl, od našich najmenších škôlkarov, žiakov základnej školy, ale aj žiakov špeciálnej školy. Spoločne sme sa rozprávali o vianočných zvykoch a tradíciách, histórii Mikuláša, či adventného venca, čítali si rôzne vianočné príbehy a vyrábali zau-

jímavé ozdoby, či už na stromček, alebo k nám do knižnice. Som veľmi milo prekvapená šikovnosťou našich žiakov, ako odhodlane a so zariadením vyrábali svoje výrobky. Zároveň s nadšením rozprávali o zvykoch, ktoré dodržiavajú doma. Chcem sa veľmi pekne poďakovať pani učiteľkám a pani vychovávateľkám, že vložili do mňa svoju dôveru a prišli do našej knižnice. Verím, že sa uvidíme opäť čoskoro.

Bc. Barbora Morová

Zvláštna doba

Poznáte tento výrok Shakespeara? „Je taká zvláštna doba, keď idioti vládnu slepým.“

Nechcem sa nikoho dotknúť,
nechcem nikomu ublížiť,
ale keď sa pozrieme na to,
čo sa deje vo svete, aj u nás,
dáva tento výrok z 18. storočia
zmysel.

Ako zvykne hovoriť moja kamarátka:
„Bolo, je, aj bude. Softvér v hlavách
ľudí nezmeníš,

akokoľvek sa budeš snažiť,
akokoľvek by si chcela.“

Človek môže zmeniť iba sám seba,
ak naozaj úprimne chce,
ak k tomu dozreje.

Naučme sa s tým žiť, žíme ako naj-
lepšie vieme,
obmedzenosť a hlúposť neporazíš.
Milujme, pomáhajme si navzájom,
pomáhajme prírode, všetkému
živému v nej.

Pomáhajme čistými myšlienkami,
dobrým chcením, odvážnymi činmi
našej ťažko skúšanej planéte Zem.
Postupovať môžeme v piatich kro-
koch:

1. Upokojme sa.
2. Naučme sa odpúšťať sebe aj druhým.
3. Nebuďme ľahostajní k tomu, čo sa okolo nás deje.
4. Snažme sa o všeobšiahle dobro.
5. Prijmime život a svet taký, aký je, ale snažme sa, v prvom rade prácou na seba, aby bol lepší.

Druhých môžeme ovplyvniť a inšpirovať k niečomu lepšiemu svojim príkladom a posilňovaním toho dobrého v nich – ostatné je v rukách ich samých a vo vóli Najvyššieho, spočívajúcej v jeho večných zákonoch.

Človek môže dostať od Pána silu,
aby čestne zvládol všetko, čo ho
v živote čaká,

aby zvládol svoje poslanie,
aby obstál v škole života.
Pomôcť môže modlitba.

Úprimná, čistá, všeobšiahla láska
nech je našou cestou.

Spoznávajme Božie zákony, zákony
stvorenia, žíme podľa nich.

Jedným z nich je: „Čo dáš, dostaneš
späť.“

Čo zasievaš to žneš,
dobré, či zlé sa ti znásobené vráti.“

Žíme, ako najlepšie vieme –
čestne, s láskou v srdci posilnenou
dobrým chcením a
konaním.

O to sa usilujme všade tam, kde sme.
To je tá správna cesta.

Čím viac ľudí touto cestou pôjde,
tým lepší a šťastnejší bude svet.

/M. Pacerová/

Čo rozprávali pamätníci

ČOMU SME HOVORILI SANICA

V povojnových rokoch nemali Valaštania veľa možností podnikat výlety v zimnom období. Rodiny, čo vlastnili autá, sa dali spočítať na prstoch jednej ruky. Cesty sa nepluhovali, neposýpali, len robotnícke autobusy a nákladné autá urobili koláže v snehu.

Gazdovia rozvázali hnoj na svoje

políčka na veľkých saniach, ktoré ťahali konské záprahy. Aj môj starý otec priahal do saní kobyľky, bielu Katku a hnedú Pejku. Pozerala som cez oblok, na tú namáhavú prácu, ako starý otec v mrazivom, zimnom počasí nakladal vidlami hnoj na sane. Môj otec k takejto ťažkej práci okolo hospodárstva nemal vzťah, no

Zimný výlet na saniach

Jubilanti Zväzu protifašistických bojovníkov vo Valaskej

Vážime si svojich členov, a preto by sme chceli zablahoželať k ich životným jubileám:

pani Elena Plesníková - 89 rokov,
pani Jolana Danišová - 86 rokov,
pani Mgr. Zlatica Starke - 55 rokov.

Zdravia veľa vám želáme a veríme, že budete aj naďalej prínosom našej organizácie.

Všetkým našim členom prajeme pokojné Vianoce a šťastlivý a v zdraví prežitý rok 2025.

Výbor ZPB

Oznam členom pohrebného podporného združenia Betliar vo Valaskej

Uznesením Správnej rady č. 1/2024 zo dňa 28. 7. 2024 s platnosťou od 1. 1. 2025 bolo schválené:

Suma základného členského príspevku vo výške 26,-€ na člena. V prípade násobkov sa základný ročný členský príspevok násobí počtom násobkov.

Pohrebná podpora sa bude vyplácať pozostalým po členoch, ktorí vstúpili do združenia pred 1. 1. 2011 vo výške 600,-€.

Pohrebné podpory pre jednotlivé kategórie vzniknuté od 1. 1. 2011 sa budú vyplácať pozostalým nasledovne:

Od 1 roku členstva – nárok nevzniká.

Do 5 rokov trvania členstva - suma pohrebnej podpory je 200,-€.

Od 5 do 10 rokov členstva - suma pohrebnej podpory je 320,-€.

Od 10 do 15 rokov členstva – suma pohrebnej podpory je 440,-€.

Nad 15 rokov členstva – suma pohrebnej podpory je vo výške 600,-€.

Kto vstúpi do združenia Betliar do konca februára 2025, neplatí zápisné.

Naším členom prajeme požehnané Vianoce a do roku 2025 veľa zdravia, šťastia, lásky, pokoja a úspechov.

výbor združenia Betliar Valaská

obluboval výlety na saniach.

V sobotu chlapi poriadili sane od hnoja a v nedeľu ráno boli pochystané na sanicu. Tak sa hovorilo výletu na saniach, ktoré ťahali koničky, v našej rodine kobyľky. Ženy sa teplo obliekli, posadali na pripravené dosky, nohy prikryli dekami. Chlapi sa ulepili, kde kto mohol a už sa išlo. Niekedy zobrali aj deti. Keď som mala okolo sedem rokov, už som si aj zapamätala trasu nášho zimného výletu. Otec sa musel predvážať, zastal pri každej krčme. Najprv v Ulici pred Obecnou, potom na Piesku pod Dielom v Vyletelov. Cesta cez Dolinu smerom na Bystrú bola ako z rozprávky. Lemovali ju zasnežené stromy a inováťou postriebrený porast okolo potoka. Bielučký sneh na ceste len tak iskril pod kopytami kobyľiek. Spiežovce, ktoré sa ozývali do tichého mrazivého dňa, umočňovali rozprávkovú atmosféru. Na Bystrej bolo treba pozdraviť krčmára a kamaráta Jožka. Cieľová zastávka bola pri prameni minerálnej (kyslej) vody povýše Mýta pod Ďumbierom. Tam si výletníci zajedli, vypili, z kadluba (vydlabaného pňa) nabrali minerálnej vody do demizóna a bol čas na návrat. Na spiatocnej ceste sa zastavili v mýtnanskej krčme. Kobyľky nikto nestrážil a vyleštené spiežovce niekomu padli do oka, takže si ich prisvojil. Keď sme sa vracali, už ani tá cesta bez cengotu zvoncov nebola taká radosná. Po príchode domov boli všetci smutní, lebo starý otec si za spiežovcami aj poplakal.

S rúchom na saniach

Keď sa vydávala mladšia sestra mojej mamy, ešte bol v dedine zaužívaný zvyk, že po svadbe nevestu aj s rúchom (perinami) prevážali do domu zaťa na voze, v zime na saniach. Otec zapriahol kobyľky do saní, ke-

dže bola zima a snehu nadostač. Ženy ovenčili kobyľky a svadobná chasa sa za spevu a ujúkania vydala na cestu do Lopeja. Z Tehelne sa pobrali smerom do dediny, lebo vtedy ešte nebola cesta popri Hrone, len tá, hore Závozom. Nedostali sa ani pred kaplnku. Cesta cez dedinu bola úzka, popri nej sa tiahlo koryto potoka (z Potôčkov), do ktorého v zime vyvážali z dvorov sneh. Stalo sa to, že sa sane zošuchli do potoka a svadobníci sa poprevracali. Žiaľ, jedna družička si pritom zlomila nohu, tak sa všetci vrátili domov a bolo po paráde. (V súčasnosti tečie voda dolu Tatranskou ulicou betónovými rúrami, ktoré boli vložené do potoka a prekryté zeminou.)

Sanica na Tále, ku hotelu

Partizán

Okolo roku 1965 prišla na návštevu svojho rodiska otcova sesternica z Kanady. Otec vymyslel, že ju pozve do vtedy nového hotelu Partizán. Keďže bola zima, krásne zasnežená cesta, odviezli sa na Tále na saniach ťahaných konským záprahom. Otec špekuloval, aby nemal starosti s kobyľkami, tak za kočiša zavolať uja Šimona Kováčika s jeho konikmi. Ujo si ich postrážil, kým sa ostatní zabávali v bare. V tých časoch musel byť takýto výlet aj pre Kanadanku atraktívny.

Mária Luptáková

Sanica na Tále

Z kroniky našej obce

Opäť nám na dvere klopú vianočné sviatky - čas radosti, zázrakov a prianí. Vianoce sú plné prekvapení, očakávaní, tajomstiev a zvedavých otázok od detí. Sú časom s vôňou medovníčkov, drobných koláčikov, sušeného ovocia a nádhornej vône ihličia. Sú prekrásnym obdobím, keď sa stretávajú rodiny a spoločne trávajú vzácne chvíle.

V iných rodinách sú stretnutia a rozhovory smutné, pretože spomíname na tých, ktorí odišli do večnosti a nikdy viac nás nepotešia svojou prítomnosťou a úsmevom.

NARODILI SA:

Michal Šiket

Lara Krbila

OPUSTILI NÁS:

Mgr. Peter Hanko, 71 r.

Zoltán Fábry, 88 r.

Roman Capko, 50 r.

Jaroslav Holko, 66 r.

Klára Vaňová, 86 r.

Juraj Cibula, 83 r.

SPOMIENKY

*Keby sa dal vrátiť čas, môcť pohľadiť tvoju tvár
a počuť tvoj hlas zas. Ťažko je zabudnúť a pochopiť,
že už ťa niet. V srdci žiaľ, stále tvoj odchod bolí.*

*Odišiel si všetkým, čo ťa radi mali,
bez toho, aby nám tvoje ústa zbohom dali.*

Dňa 5. januára si pripomenieme smutné 5. výročie, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel a otec

Ján Čief.

S láskou spomína manželka, dcéra Lubka a syn Janko.

*Odišiel si a nie si medzi nami,
no v srdciach ostaneš navždy s nami.*

Dňa 19. novembra 2024 sme si pripomenuli 7. výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca, starkého a deduška

Jána Vargu.

S láskou a úctou spomína celá rodina.

*Ten, kto ťa poznal, spomenie si,
ten, kto ťa mal rád, nezabudne.*

Dňa 18. 12. 2024 uplynulo 20 rokov, čo nás opustil náš manžel, otec, starý otec a prastarý otec

Pavel Konz.

S láskou a úctou spomína manželka a synovia Pavel, Milan a Peter s rodinami.

*Čas plynie ako tichej rieky prúd,
kto ťa mal rád, nemôže zabudnúť.*

Dňa 4. decembra sme si pripomenuli dvanásť výročie, ako nás navždy opustil náš drahý otec, starý a prastarý otec

Ján Holko.

S láskou a úctou v srdci spomínajú dcéra a syn s rodinami a ostatná rodina. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

*Ťažko je bez vás, smutno je nám všetkým,
už nič nie je také, ako bolo predtým.
Krásne spomienky a lásku v srdci nosíme,
s kytičkou kvetov k hrobu chodíme,
pri plamienku sviečok na vás myslíme.*

Dňa 25. 11. 2024 sme si pripomenuli smutné 6. výročie úmrtia našej drahej mamy, starej a prastarej mamy

Vlasty Wágnerovej.

Dňa 8. 12. 2024 sme si pripomenuli smutné 2. výročie úmrtie nášho drahého otca, starého a prastarého otca

Václava Wágnera.

S láskou spomínajú deti s rodinami.

*Odišiel si cestou, ktorou ide každý sám, len brána spomienok
ostala dokorán...*

*Ten, kto ťa poznal, si spomenie a ten, čo ťa mal rád,
nikdy nezabudne!*

Dňa 17. 12. 2024 sme si pripomenuli 2. výročie úmrtia nášho manžela, otca a starého otca

Pavla Alitisa.

S láskou spomína manželka, syn Peter a dcéra Ľubica s rodinami a vnučky Janka a Dominika.

*Ťažko je nespomínať, keď v očiach slza stojí, ťažko je zabudnúť,
keď srdce tak bolí.*

Dňa 30. 11. 2024 uplynuli dva roky, čo nás navždy opustila naša milovaná manželka, sestra, mama a stará mama

Eva Hrablayová.

S láskou a úctou spomínajú blízki príbuzní a priatelia.

*Tak, ako z tvojich očí žiarila láska a dobrota,
tak nám budeš chýbať do konca života.*

*Ako tíško žil, tak tíško odišiel,
skromný vo svojom živote, ale veľký v láske a добрote.*

Dňa 25. septembra uplynulo 30 rokov, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec a starý otec **Ivan Zemko.**

S láskou spomínajú manželka, syn Ivan, Slavomír, Dušan, nevesty, vnúčatá Miško, Peťka, Slávko a ostatná rodina.

*Tak rýchlo ten čas letí, rýchlo uteká.
No každý deň patrí ti naša spomienka.
Osud ti nedoprial s nami dlhšie byť,
ale v našich srdciach budeš stále žiť.*

Dňa 27. 12. si pripomenieme smutné deviate výročie úmrtia našej mamy, starkej, prastarkej a dobrej priateľky

Anny Škvarkovej.

*Nečakane si odišiel z nášho života,
my ostali sme sami,
no navždy ostaneš v srdciach tých,
čo sme ťa milovali.*

Na jeseň by sa dožil môj milovaný manžel **Josef Molnár** 85 rokov.

So smútkom v srdci a žiaľom spomína manželka Anka.

Dňa 15. januára uplynú 20 rokov, čo nás navždy opustil manžel, otec, starý otec, príbuzný

Ondrej Blahút.

V našich srdciach si stále s nami. S láskou a úctou spomína celá rodina.

Majstrovstvá šachu žiakov a žiačok 2024

Na Základnej škole Jaroslava Simana sme po ročnej prestávke obnovili šachovú činnosť. November patrí šachovému turnaju žiakov a žiačok základných škôl. Dňa 14. novembra sme sa premiérovou zúčastnili okresného kola – Majstrovstiev šachu žiakov a žiačok regiónu.

Okresnou víťazkou sa stala Daniela Perichtová, IX. B, ktorá podľa švajčiarskeho systému vyhrala až 3 zápasy z celkovo siedmich, na druhom mieste skončila Vanesa Morová a z tretieho postupo-

vého miesta sa tešila Alexandra Hlaváčová, V. B trieda, obe získali 1 remízu. V kategórii chlapcov sa najlepšie darilo Lukášovi Senčekovi, VII. B, ktorý podľa švajčiarskeho systému vyhral až 6 zápasov z celkovo siedmich, z tretieho miesta postúpil aj Tomáš Balciar, IX. A, ktorý podľa švajčiarskeho systému vyhral 5 zápasov z celkovo siedmich, Lukáš Trebuľa skončil na peknom 5. mieste, vyhral 3 zápasy a jeden remizoval tiež z celkovo siedmich.

Našu školu reprezentovalo na majstrovstvách

Banskobystrického kraja v šachu jednotlivcov pre základné školy až 5 úspešných víťazov z okresného kola zo šiestich postupujúcich, ktoré sa uskutočnilo v priestoroch KD obce Tomášovce dňa 28. novembra 2024.

Na krajskom kole v kategórii dievčat sa najlepšie darilo Daniele Perichtovej, IX. B, ktorá podľa švajčiarskeho systému vyhrala až 3 zápasy z celkovo siedmich. Vanese Morovej, VI. B sa podarilo vyhrať 1 zápas a Alexandre Hlaváčovej, V. B sa podarilo 1 zápas remizovať. V kategórii chlapcov sa najlepšie darilo Lukášovi Senčekovi, VII. B, ktorý podľa švajčiarskeho systému vyhral 2 zápasy a 2 remizoval tiež z celkovo siedmich. Tomášovi Balciarovi, IX. A sa podarilo 2 zápasy vyhrať.

Nakolko to bola naša premiéra, môžeme konštatovať, že sme vzorne a s rozvahou reprezentovali našu školu nielen na okresnej úrovni, ale aj na krajskej. Šach nie je len hrou, ale učí deti kriticky a logicky myslieť. Ďakujeme žiakom za reprezentáciu školy, tiež poďakovanie patrí aj rodine Balciarovej za pomoc pri organizácii a MO MS vo Valaskej za uhradenie štartovného poplatku pre všetky deti v okresnom aj krajskom kole.

PaedDr. Matúš Magera
vedúci šachového krúžku

ZAFKOV POHÁR

Dňa 16. 11. 2024 v sobotu sa uskutočnil už 4. ročník matičného florbalového turnaja – Zafkov pohár, ktorý sa konal v priestoroch telocvične ZŠ J. Simana vo Valaskej. Pre čitateľov

aj pre širokú verejnosť dávam do pozornosti meno Andreja Zafku – bol to prvý predseda MO MS vo Valaskej. Organizátormi turnaja bola Športová komisia pri OcZ Valaská a Miestny odbor Matice slovenskej vo Valaskej. Družstvá si medzi sebou zmerali sily vzájomnými zápasmi, a tak sme mohli vidieť 6 zaujímavých zápasov. V každom padlo aj dosť gólov, a tak bolo o zábavu postarané. Víťazným sa stalo družstvo „OFK Slovan Old Boys“, na druhom mieste boli „Hasiči“, na treťom mieste družstvo s príznačným názvom „Klobása“ a poslednú priečku obsadil „Chlpatý Zvar“.

Chceme sa veľmi pekne poďakovať za sponzorský dar Obci Valaská a tiež aj riaditeľke OP MS v Brezne. Po vyhodnotení turnaja sme si všetci spoločne pochutnali na „Martinskej klobáse“. Už teraz sa tešíme na budúci rok, keď zrealizujeme 5. ročník.

Športu zdar, florbalu zvlášť!

PaedDr. Matúš Magera
organizátor turnaja

Majstrovstvá Slovenska v cyklokrose

Dňa 23. 11. 2024 sa konali Majstrovstvá Slovenska v cyklokrose v Selciach a Jerguš Melicherčík z Valaskej - Piesku, člen ŠK Železiarne Podbrezová, minulý rok absolvent ZŠ J. Simana Valaská, sa stal majstrom Slovenska v kategórii kadetov. Na druhý deň vo finále Slovenského pohára v Podbrezovej - Štiavničke skončil druhý a aj v celkovom poradí Slovenského pohára skončil druhý v konkurencii takmer 80 cyklistov.

Marcel Melicherčík

*Vážení obyvatelia obce Valaská, milí priatelia,
dovoľte mi, aby som Vám pri tejto príležitosti poďakoval zo
srdca za spoluprácu, priazeň a zároveň poprial Vám pokojné
a krásne prežité adventné obdobie.*

*Prajem Vám požehnané a nezabudnuteľné veselé Vianoce a
šťastný nový rok 2025.*

S úctou Vaš poslanec BBSK

MARTIN RIDZOŇ

Jabuka - Valaštania na regate

Jabuka po chorvátsky Jablko, no zároveň najzápadnejší ostrov tohto štátu, a k tomu jeden z najťažších jachtárskych závodov. Pred 21 rokmi sa štyria námorníci rozhodli zmeniť klasické preteky: nočný štart, novembrový termín a len jeden ostrov, ktorý treba oboplávať, to sú v skratke pravidlá Jabuky. Výzva, a my máme výzvy radi, a začala príprava. Posádku sme zložili rýchlo. Ja - kapitán, Rado a Marek Gondovci, Maťo Bánik i Juraj Buzáš. Loď, keď sme tak zisťovali počasie, skôr to vyzeralo na veľké vlny a silný vietor, tak sme si vybrali veľkú a ťažkú plachetnicu Dufour 470. Žiaľ nebola to najostrejšia ceruzka v peračníku. Plachetnicu sme prebrali v Tribunji a na druhý deň vyplávali na more trénovať najmä prácu s genakrom - Genaker je plachta uchytená na čeleň,

používa sa na zadný a zadobočný vietor a tu sa ukázala výhoda, že sme mali so sebou Maťu, pretože už mal s touto plachtou nemalé skúsenosti. V piatok, deň štartu sme pristáli vo Vodiciach, cez 100 lodí obsadilo celý prístav a každá posádka sa pripravovala na nastávajúci závod. Večer sa konal briefing, kde boli upresnené pravidlá týkajúce sa vyhýbania lodí, štartu, meteorologických podmienok a upresnenie trasy. Štart: 22,00 hod. celá flotila sa potme krútila pred štartovnou čiarou, všade len svetielka, veľmi náročné na pozornosť a presnosť, ale zároveň elektrizujúce a zimomravé. Boli sme opatrní a zdržovali sa viac pozadu, vytiahli genaker a pomaly prebiehali súperov, fúkal výborný zaďák, no nemohli sme kopírovať rýchlejšie lode a po hodine sme zmenili kurz

a mali viac priestoru okolo seba. Noc bola úžasná, fúkalo optimálne a občas sme zvädzali súboje loď na loď a ráno doplávali na otočku pri ostrove Jabuka. Stiahli genaker, vyostriili proti vetru a začali stúpať. Žiaľ, vietor začal upadávať a naša rýchlosť klesať, niekoľko hodín to bolo len také plentanie, až poobede sa rozfúkalo a my sme konečne začali plachtiť. Ďalší bod, pri ostrove Žirje sa zišlo pár lodí a začala ďal-

šia etapa, pretekali sme až do cieľa a v poslednej zátoke po krásnych súbojoch niekoľko lodí prebehli. O 19,24 hod. cieľová čiara pretatá, skončili sme 5. vo svojej kategórii, preplávali 116Nm, čas plavby 21,24 h., maximálna rýchlosť 9,9kt a veľa, veľa zážitkov! Ďakujeme našim rodinám za trpezlivosť pri týchto šialenstvách a aj známym a podporovateľom.

Kpt. Sly

STREETBALLOVÝ TURNAJ

Dňa 7. 12. 2024 sa uskutočnil 25. ročník streetballového turnaja O pohár starostu obce Valaská. Zúčastnilo sa na ňom 7 kvalitných tímov, ktoré odohrali vyrovnané zápasy. Po veľkej dráme zvíťazil tím Cream de la crème z Martina, ktorý bol posilnený o nášho Mareka Moru, nad breznianskym tímom BoRdel. Tretie miesto získal domáci tím Jumpers, ktorý vyhral ďalšiu drámu nad tímom Say Čau z Banskej Štiavnice. Tento turnaj sa mohol zrealizovať vďaka podpore našej obce, pána starostu, veľmi chutnú kapustnicu nám pripravil Erik Bachratý, za čo sme všetkým veľmi vďační. Verím, že sa na tomto tradičnom predvianočnom turnaji stretne aj o rok. Pekné sviatky vám prajú basketbalisti.

Robert Severény

Bowling Brezno dňa 8.11.2024

OZNAM

OFK Valaská bude predávať čiapky s brmbolcom za 15 € a bez brmbolca za 13 €, vhodné pod vianočný stromček. Zájemcovia si ich môžu objednať na Živom betleheme v našom stánku alebo na tel. čísle 0910217337.

Blíži sa čas Vianoc, ktoré bude tráviť v kruhu našich najbližších pri štedrovečernej večeri a stromčeku. Už ako každoročne aj ja sa prihovám všetkým našim fanúšikom a touto cestou by som im chcel poďakovať za priazeň v celom roku 2024. Ako prvé patrí veľká vďaka hráčom, ktorí dochádzajú za futbalom do Valaskej z okolitých obcí a miest a chcú reprezentovať našu obec Valaská, celému vedeniu OFK, viceprezidentovi Milanovi Račanskému, trénerovi Jozefovi Kučerákovi, bez ktorého by tu futbal vo Valaskej nemohol fungovať, Petrovi Piliarovi, nášmu vedúcemu Peťovi Stančíkovi st., hráčovi Jurajovi Langovi za nákup športového vybavenia pre hráčov, všetkým ľuďom, ktorí nám pomáhajú na domácich zá-

pasoch, menovite páni: Ľubo Danko, Ľubo Prečúch, Radomír Kučerák, Janko Mojžiš a Janko Badinka, Jožko Kurek, pán Martin Krupa, Paťka Piliarová, Miška Bruncková, Radka Mojžišová. Za výborné občerstvenie po zápasoch pánovi Erikovi Bachratému, Hostinec HPU, celému OU Valaská na čele s pánom starostom Petrom Jenčom, sponzorom Renovia, s. r. o., M-power group s. r. o. Vianoce sú pred dverami a my vám chceme zaželať šťastné a veselé Vianoce. V novom roku 2025 veľa zdravia, spokojnosti, šťastia športových úspechov a nech sa stretne v novom roku 2025 na našom štadióne vo Valaskej.

predseda klubu
Miroslav Makovník

